

D950 2-52
4
1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1613, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,085

PENKTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 22, 1952, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXI

Graikai ir bulgarai senai gin- buvo išsikėlę bulgarų kariai. matote graikų kareivius prie-
čyjas dėl mažos salos Evros. Graikai šaudę juos iš kanuo- upės, saugančius salą nuo
upėj. Sakoma, kad ant salos lių kol jie apleidę salą. Cia bulgarų.

Pribuvo į Maskvą Kinijos Premjeras; Prasidėjo Spėliojimai Visose Šalyse

LONDON. — Maskvon atskrido Kinijos premjeras Chou En-Lai su nemaža delegacija. Chu En-Lai yra taipgi ir Kinijos užsienio reikalų ministeris. Dėl to prasidėjo visoki spėliojimai čia, Paryžiuje, Washingtone ir kitose sostinėse.

Egiptas Baudžia Maištininkus Mirtimi

KAFR EL DAWAR. — Militarinis teismas nusmerkė mirtimi Mustafą Khamis, tekstilės darbininkų maišto lyderį. Bus teisiama dar 19.

Dėl iki šiol neišaiškintų priežasčių įvykusio maišto metu 8 asmenys buvo užmušti, 30 sužeista ir 576 suimti. Tekstilės įmonės buvo beveik sunaikintos.

Suimtas policijos viršininkas, kurs nesugebėjęs sulaukyti maištą.

Nuteistasis sakė, kad jis prisidėjęs prie demonstracijos sveikinimui perversmo vadų generolo Naguib. Išrodė, kad kariuomenė paskui puolė demonstrantus. Khamis buvo kalitanamas užmušus du kareivius.

Į delegaciją įeina ir premjero pavaduotojas Chen Yung, taipgi visa eilė militarinių ekspertų.

Kadangi tokia didelė delegacija, tai spėjama, kad bus apkalbami svarbūs dalykai.

Pažymima ir tas, kad šios derybos bus tarp dviejų didžiausių pasaulio valstybių, apimančių arti 700,000,000 gyventojų.

Maskvos aerodrome delegaciją pasitiko didelė grupė aukštų Tarybų Sąjungos vyriausybės žmonių. Jų tarpe premjero pavaduotojas V. Molotovas, užsienio reikalų ministeris A. Višinskis, A. I. Mikojan.

Chou En-Lai, sveikinimosi kalboj, išreiškė padėką Tarybų Sąjungai už pagalbą Kinijai ir draugystę. Kiniečiai atvykę tą draugystę dar labiau sutvirtinti.

Tarybų Sąjunga yra davusi Kinijai \$300,000,000 kredito pirkimui Tarybų Sąjungoj mašinerijos, transporto priemonių ir kitų daiktų. Vakaruose yra manoma, kad kiniečiai prašys dar daugiau.

Kai kurie komentatoriai vakarinėse sostinėse spėliojė, kad kiniečiai prašys daugiau orlaivių. Jie jau dabar turį Mandžurijoje 1,800 orlaivių. Jie mažai juos naudoja.

Kaip ten nebūtų, šių dviejų didžiulių šalių vyriausy-

bių konferencija turi dielę reikšmę ir išsaus daug visokių komentarų, kol bus paskelbti pasitarimo rezultatai.

PRASIDEDA KANADOS NACIONALĖ PARODA

TORONTO. — Šią savaitę, penktadienį, atsidaro Kanados Nacionalė Paroda ir tęsis dvi savaites.

Sakoma, kad šiemet bus daug eksponatų iš užsienio. Grand Stand programa taipgi būsianti geresnė.

Parodą atidarys generalis gubernatorius Right Honourable Vincent Massey.

Gražins A. Kruppui Atimtus Turtus

BONN. — Sąjungininkai, kurie kontroliuoja Vakarinę Vokietiją, nori sugrąžinti Alfredui Kruppui veik viską, ką buvo atėmę.

Kruppui būsią sumokėta \$90,000,000 už plieno ir anglies industrijas, kurias sąjungininkai paima iš jo kontrolės.

Prie to, Kruppui būsią sugrąžinta jo kontrolėn \$75,000,000 vertės industrinių užvedimų, kada amerikiečiai ir kiti panaikins savo kontrolę.

Tarėsi Kanados Taikos Kongreso Nac. Taryba

TORONTO. — Pereitą šeštadienį ir sekmadienį posėdžiavo Kanados Taikos Kongreso Nacionalė Taryba, kuri buvo išrinkta suvažiavime.

Taryba, vadovybėj. Dr. Endicott, svarstė taikos reikalus ir ateinantį pasaulinį taikos suvažiavimą, kuris įvyks Vienoje, gruodžio mėnesį.

Taryba užgyrė Pasaulinio Taikos Komiteto rezoliuciją, protestuojančią prieš Vokietijos ir Japonijos apginklavimą. Ji taipgi reikalauja baigti karą Korėjoj. Ji sako,

kad karas būtų buvęs senai baigtas, jei Jungtinės Valstijos pripažintų tarptautines konvencijas, jų tarpe ir belaisvių pasikeitimo konvenciją.

Taryba nutarė kreiptis į kanadiečius, kad siųstų kuo daugiau delegatų į Vienos suvažiavimą. Taikos judėjimas, sako Taryba, reikalauja visų nuomonės, kaip greičiau likviduoti karus ir užtikrinti taiką.

Taryba nutarė pasiųsti rudenį delegaciją į Ottawą su protestu prieš apginklavimą Vokietijos ir Japonijos.

Buvo plačiai kalbėta apie pasiuntimą protesto vyriausybei, kodėl ji nieko nesako Amerikai, kuri nepasisako prieš bakteriologinius ir atominius ginklus. Tarimo šiuo klausimu nebuvo prieita. Matomai dėl to, kad nėra vilties, jog Kanados valdžia darytų ką nors.

Pasitarime dalyvavo delegatai iš visų Kanados vietų, Reginos, Ottawos, Kingstono, Wellando, Montrealo ir kitur. Jie buvo išrinkti į Tarybą per suvažiavimą gegužės mėnesį.

Delegatams buvo parodyta filma, kuri aiškiai parodo amerikiečių elgesį Korėjoj. Filmoj galima rasti daug įrodymų ir apie bakteriologinių priemonių naudojimą. Filma bus rodoma taikos organizacijų po visą Kanadą.

475,000 Angliakasių Streikuos Savaitę

WASHINGTON. — John L. Lewis, 475,000 agliakasių lyderis, davė įsakymą visiem angliakasiams neiti į darbą vieną savaitę, pradedant rugpiūčio 25.

Šis "stopidžius" esąs skelbiamas pagerbimui mainierių, kurie žuvo kasyklose.

Kasyklų savininkai teigia, kad tas yra daroma sumažinimui anglies sandėliuose ir tokiu būdu sutvirtinimui unijos rankos derybose dėl naujo kontrakto. Senas baigiasi pabaigoj rugsėjo.

AUGA KRIMINALIŲ NUSIZENGIŲ SKAIČIUS

NEW YORK. — Šio didmiesčio su 8,000,000 gyventojų autoritetai susirūpinę, kad smarkiai auga kriminalių nusižengimų skaičius.

Per pirmą pusmetį buvo 55,304 nusižengimai, palyginus su 40,248 praėjusių metų tuo pat laiku.

Brangus pragyvenimas esąs kaltas už daugėjimą kriminalysčių.

Amerikos Valdininkas Žiūri, Kaip Tito Rengiasi Karui

Belgrad, Jugoslavija. — Jungtinių Valstijų karo sekretorius Pace aplankė Jugoslavijos valdovą Tito. Pace taipgi tėjimo, ar Jugoslavija tinkamai vartoja ginklus ir pinigus, kuriuos Amerika davė dėl karinių pasiruošimų prieš Tarybų Sąjungą.

Smerkia Edena Už Apsivedimą

LONDON. — Anglikonų laikraštis smerkia Anthony Eden, kam jis, būdamas divorsuotas, vėl apsivedė. Pagal anglikonų bažnyčią, Edeno vestuvės yra nelegalios ir tokiu būdu Britanijos užsienio reikalų ministeris gyvena paleistuvystėj.

Kadangi anglikonų bažnyčia nepripažįsta divorso, tai Edenas turėjo vestis civiliai. Jis vedė Churchilllo giminaitę Clarissą Churchill, 33 metų amžiaus. Jiš jau 55 m.

(Jungtinių Valstijų demokratų kandidatas į prezidentus irgi divorsuotas žmogus ir kelia nerimastį tarp bažnytinių vyriausybių.)

Pasidairius po Kanadą

Kanados Taikos Kongresas praneša, kad jis siūnčia delegaciją į Azijos-Pacifiko taikos konferenciją, kuri atsisibus Pakinge pabaigę rugsėjo.

Azijoje šiuo tarpu eina visą eilę karų: Korėjoj, Burmoj, Indokinijoje, Malajuose. Kanados taikos judėjimo lyderiai nurodo, kad tų karų likvidavimas yra svarbus reikalas dėl taikos išlaikymo visame pasaulyje.

Rev. R. S. K. Heeley, Trinity College vicekancleris, pareiškė, kad jis nesilankys į Toronto Simfonijos Orkestro koncertus. Tai bus jo protestas prieš atleidimą 6 muzikantų.

Jis sako, kad orkestras pastatė pinigų aukščiau muzikos. Kita, tie muzikantai atstatyti tik už tai, kad amerikiečiai neįsileidžia jų.

Kanados valdžia išvarys iš namų virš 1,000 šeimynų visoj apylinkėj prie Atlanto ir pastatys didelę militarinę kempę.

O kiek Kanados laikraščiai priverkė, kada Rytų Vokietija pasimojo iškelti nekuriuos pasienio gyventojus, kad sudaryti lengviau apsaugomą juostą pasienyje.

Rugsėjo mėnesį pradės veikti televizijos stotys Toronte ir Montreale.

Sakoma, kad Kanados televizija bus geresnė, kas liečia programą.

CBC-TV viršrinkai tvirtina, kad Kanados televizija stengsis auklėti savo jėgas ir žiūrės, kad Kanados talentai nebūtų išstumti amerikiečių.

Turint savo stotis, Montreale ir Toronte, su apylinkiniais miesteliais, pasirodys gera rinka televizijos imtuvams.

125,000 gelžkeliečių pradėjo derybas dėl pakėlimo at-

lyginimo. Kompanijos, aišku, verkia, kad negali to padaryti. Bet ar ištikro taip yra?

CPR per praėjusius 5 metus turėjo gryno pelno \$535,700,000. Tai dar ne viskas. Ji turi pašalinių biznių, kurių pelnas čia nepriskaitomas.

Gelžkeliečiai reikalauja pakelti 45 centais į valandą.

Tarptautinis Toronto darbininkų piknikas pereiną sekmdienį pavyko labai gerai. Buvo daug žmonių ir viskas praėjo, kaip buvo planuota.

Tim Buck, Darbo Progresyvos Partijos lyderis pasakė labai reikšmingą kalbą, nurodydamas, kad imperalistų planai sukelti naują karą nevyksta, kad liaudies pozicija karui auga ir gali sulaikyti jį. Jis taipgi sakė, kad Kanadoje vyksta didelis pasikeitimas žmonių tarpe. Vis daugiau ir daugiau žmonių meta senas partijas, kurių veda šalį į krizio ir karo bedugnę.

Kitas svarbus piknikas bus

rugpjūčio 31, suomių kempėj, prie Woodbridge. Tai bus taikos komiteto ir jaunimo piknikas. Visi kviečiami atsilankyti.

Winnipege įvyko suvažiavimas visuomeninių tarnautojų, kuris suorganizavo naują uniją — National Federation of Public Employees.

Unija susidarė iš vietinių organizacijų, kurių buvo 176 skyriai, afiliavę prie Amatų ir Darbo Kongreso.

Unija turės 21,000 narių. Visos unijos Kanadoje turi jau gerokai virš 1,000,000 narių.

Jau užbaigtas laikinas Burlingtono kanalo tiltas prie Hamiltono. Dabar bus galima neliešti Hamiltono, važiuojant į Niagara distriktą.

Senąjį tiltą, kaip žinote, sugriovė laivas.

Sugrįžo iš Korėjos 76 kariai. Visi džiaugiasi ištrūkę iš tenai.

Toronte juos pasitiko giminės ir draugai.

Kanadietis

Taikos Sparnas Nusileido Dešiniojo Sparno Mašinai

Rašo Leslie Morris

(CCF yra reikšminga partija Kanados gyvenime. Viena, ji veik visuose provincialiuose ir federaliame parlamente turi atstovų, o Saskatchewanoj sudaro valdžią, o kita — ji persistato esanti darbininkų socialistinė partija ir esanti ta partija, kuri nuvesianti darbininkus į socialimą. Tad verta visiems plačiau pažinti jos politiką. Leslie Morris, vienas iš seniausių progresyvių veikėjų ir žurnalistų, šiame straipsnyje analizuoja CCF nacionalinės konvencijos tarimus. Tikimės, kad šis

straipsnis bus įdomus visiems. — Red.)

„Žmogus gali nešti bilę našta, jei ji guli ant kito pečių“. Taip sako senas slavų posakis. Taip tai praėjo Visasalė CCF Konvencija Toronte.

Buvo pralieta daug ašarų dėl žmonijos kančių, bet viskas buvo užmiršta, kada prasidėjo kalbos apie veikimą, kokio reikalauja dabartinė pasaulinė padėtis.

Per praėjusius porą metų nekuriuos CCF lyderius grauzė sąžinė, buvo jaučiamas susirūpinimas šaltojo karo eiga. Už vis svarbiausia, partijos nariai ir simpatizatoriai buvo nepasitenkinę ir darėsi kovingesni akyvaizdoje ginklavimosi lenktynių ir karo pavojaus. Tas buvo parodyta konvencijoje pavida-

le visos eilės rezoliucijų, reikalaujančių taikos Korėjoj, uždraudimo atominė bombų, sulaukymo ginklavimosi lenktynių, panaikinimo planų remilitarizuoti Vokietiją ir Japoniją.

Bet CCF visasalė konvencija matė kapituliaciją taikos jėgų, kurios lankė Ontarijos, Saskatchewanos ir Britų Kolumbijos provinciales konvencijas ir vedė kovą prieš Coldwellio ir Lewiso dešiniojo sparno liniją. Nors jos kritikavo nekuriuos Coldwellio politikos puses, jos endorsesavo pačią politiką. Kol taikos jėgos nestos kovon ir

nenugalės Coldwellio politikos, tol jos bus nesekmingos. T. C. Douglas gerai stovėjo visa eile klausimų, ypatingai kritikoj Korėjos invazijos, taipgi džiugino progresyvius ir Saskatchewanos konvencijos rezoliucijos.

Bet CCF visasalė konvencijoje buvo aišku, kad Coldwell ir Lewis dominavo delegatus, Eilinių nebuvo tenai. Tuo metu, kai oficialus sąrašas rezoliucijų, ypatingai užsienio politikos klausimu, rodė nepasitenkinimą apačiose visais svarbesniais dienoklausimais, Vokietijos, Japonijos apginklavimo, atominė bombų, bakteriologinio karo ir Kanados resursų pardavimo amerikiečiams, laimėtojai buvo dešiniojo sparno lyderiai.

Kritiką Nuslopino

David Lewis netingėjo gražiai pakalbėti, kad patenkinti kairiuosius CCF narius. Ypatingai jis kritikavo Kanados valdžios pasidavimą Jungtinėms Valstijoms. Tą patį darė ir kiti CCF lyderiai. Nekuriuos rezoliucijos, gerokai atmieštos rezoliucijų komitete, vistik parodė narių kritiką. Bet kritika niekad nepasirodė viešai. Buvo aišku, kad nebuvo jėgų viešai išstoti, o gal ji buvo užgniauzta už scenos.

Tą patvirtina sekantis faktas. M. J. Coldwellio raportas, kaip tautinio lyderio, buvo vienbalsiai priimtas. Savo raporte jis sakė:

„Pastaruoju metu buvo įteiktas Atstovų rūmams pasiūlymas ratifikuoti protokolą prie Šiaurės Atlanto Pakto, kuris faktinai padidina obligacijas, kurias mes užsidėjome pagal sutartį, linkui Vakarinės Vokietijos Respublikos. Mes davėm savo sutikimą dėl ratifikacijos šio pasiūlymo tik tai po to, kada buvome užtikrinti užsienio reikalų ministerio, kad ratifikacijos įstrumetas nebus galiojančiu iki situacija Europoje pasidarys daug aiškesnė, negu dabar.“

Trumpai, tas reiškia, kad CCF endorsesavo Vokietijos apginklavimą. Visos kalbos apie „instrumentą“ ir „užtikrinimus“ iš Mike Pearson pusės, taipgi ir „išaiškėjimas“ Europos situacijos yra tik tai akių mulkinimas.

Laikosi Atlanto Pakto CCF visasalė konvencija, įskaitant Saskatchewano premjerą Douglas, užgyrė CCF parlamentarines grupės pritarimą Vokietijos apginklavimui. Tas buvo aukščiausias konvencijos išbandymas.

Gražūs žodžiai kitais klausimais — nors jie drąsinanti ir kelia viltį — neturi jokios vertės, kol CCF remia šiaurės Atlanto karinę sąjungą ir vyriausį jos įrankį — remilitarizuotą Vokietiją po Jungtinių Valstijų komanda, apimančią kruviną nacių-junkerų kliką.

Britų Darbo Partija, po kovos kokuse, balsavo prieš ratifikaciją sutarties su Vakarų Vokietija.

Francija dar neratifikavo. Taipgi neratifikavo daugelis kitų iš 14 NATO šalių.

Bet Mike Pearson, norėdamas parodyti pavyzdį vakarinėms valstybėms, pasiskubino pravaryti Atstovų rūmuose — pirmas iš visų NATO šalių užsienio reikalų ministras — o M. J. Coldwell noriai palaikė.

Vokiečių Apginklavimas

Pereitą savaitę, prie Lake Couchiching, Hanson Baldwin, New York Times militarinis redaktorius, ir Hector MacNeil, iš Britų Darbo Partijos, sutiko, kad remilitarizavimas Vokietijos ir Japonijos yra pats svarbiausias Jungtinių Valstijų politikos dalykas. (Jie taipgi sutiko, kad Didžioji Britanija dabar užima Dėdės Samo militarinės bazės poziciją Europos pakraštyje!) Baldwin (New York Times) yra artimai susirišęs su JV militaristais. Jis yra jų visuomeninių santykių pareigūnas. Jis parodė aiškiai, kad vyriausias vajuš prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies judėjimą už nepriklausomybę visur kitur rymo ant egzistavimo vokiečių armijos, kuri seks JV diktatus. (Bus daugiau)

Torontiečiams

Labai nesmagu savo asmeniniais reikalais spaudoj užimti vietą, bet tikiuosi, kad gerb. L. B. skaitytojai man atleisit.

Susidarius aplinkybėms, netikėtai turėjau apėisti Torontą. Neturėjau progos aplankyti draugus-es, su kuriais tiek turėjau malonumo praleisti laiką šeimyniniuose, bei visuomeniniuose rengimuose. Tikiuosi suprasit ir atleisit. Priimkit mano nuosirdžiausį atsisveikinimą tik per spaudą. Linkiu Jums sėkmingai tęsti kultūrinį darbą ir žengti pirmyn.

Prašau neužmiršti mane. Kada važiuojant į Niagara Falls prašau užsukti pas mane: Dungville, Ont., 131 Lock St.

J. Žukauskas

VANCOUVER, B. C.

Gegužinė

Sekmdienį, Rugs. (Aug.) 24 d.

1 valandą po pietų

Central Parke

(Burnaby — prie Kingsway)

Karšti šuniukai — Ledai — Gėrimai

Šoksite Prie Geros Muzikos

KVIEČIAME VISUS

Rengia Lietuvių Literatūros Draugija

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N.

HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

TA
M

Links
Vilniaus
ypatingi
šiečia pr
vos gel
delis, t
garvežic
lengvai
vaikų g
einate
link ir
alėją —
koridori
driekias

Saulė
dangų.
sipina
žalius ki
riniai at
žingsniu
šiu take
gi juo ir
kų gelež
kių sto
nierių”,
jaunimo
už kita.
medinio
žydros
ti, lengv
sujungti
be plevė
raudonų
taikos b
tyse pi
mingų v
rių gird
leiviai k
kinio ir
vaikstin
ilsisi ant
gine, s
žurnalus
šachmat

Cia vi

Vaikuči
no, kur
ginami i
kurių tē

TARYBŲ LIETUVOJ

MAŽASIS LIETUVOS GELEŽINKELIS

Linksmą vasarą pušyne Vilniaus pakraštyje. Vaikus ypatingai traukia čionai — šičia praeina mažasis Lietuvos geležinkelis. Miškas didelis, bet tęsiamas plonas garvežio švilpesys įgalina lengvai nustatyti kryptį į vaikų geležinkelio stotį. Jūs einate tęsiamą šauksmo link ir patenkate į puikią alėją — į miške praskintą koridorių, kuriuo tolimon driekiasi siaura bėgių vėžė.

Saulė aukštai pakilusi dangų. Miške nuostabiai susipina šviesa ir šešėlis, po žalius kilimus šokinėja sidabriniai atspinduliai. Lengvai žingsniuojį kaitrią dieną vėsiu takeliu palei bėgius. Žengi juo ir ateini į vieną iš vaikų geležinkelio stočių. O tokių stočių yra trys: "Pionierių", "Sporto" ir "Komjaunimo". Ir viena gražesnė už kitą. Ant plataus ir ilgo medinio grindinio pastatyti žydros spalvos, ką tik dažyti, lengvi, dailingi nameliai, sujungti ilga arka su daugybe plevėsuojančių skaisčiai raudonų vėliavėlių ir baltų taikos balandžių. Visose stotyse pilna linksmų triukšmingų vaikų. Iš reductorių girdėti žvali muzika. Keleiviai laukia ateisiant traukinio ir tuo tarpu grupėmis vaikštinėja po ilgus peronus, ilsisi ant suolų po lengva stogine, skaito laikraščius ir žurnalus skaitykloje, lošia šachmatais ir šaškėmis.

Cia viskas pritaikyta tam,

Vaikų namai netoli Kau-
no, kur valstybės lėšomis au-
ginami ir auklėjami vaikai,
kurių tėvus nužudė fašistai.

kad galima būtų maloniai leisti laiką.

Mes patenkame į "Pionierių" stotį. Tai išvykimo stotis. Čia formuojami traukiniai. Prie kašos eilė — tėvai su vaikais. Kasininkė — maža apie trylikos metų amžiaus mergaitė, moksleivė Ona Budrytė. Plonos kaselės baigiasi plačiais baltais kaspinėliais. Nosytė aštri. Šviesios melsvos akelės. Mergytė mitriai duoda bilietus ir atsiskaito su keleiviais.

Čia, šiame geležinkelyje, vaikai yra visiškai šeiminingai. Tai jų geležinkelis. Nuo pamainos viršininko ir garvežio mašinisto iki iešmininko ir kasininko — absoliučiai visas kelio tarnybas atlieka vaikai. Ir kiekvienas iš jų, trejus metus lankęs geležinkelininkų ratelį prie mokyklos (rateliai veikia žiemą, vieną kartą savaitėje), o vasarą praktiškai dirbęs savo geležinkelyje, tampa "universalu". Jie ir palydovai, ir kelio prižiūrėtojai, ir iešmininkai, ir vyriausieji konduktoriai, traukinių viršininkai ir stoties budėtojai, mašinistai ir pamainos viršininkai, kūrėnai ir kasininkai. Iki trečiųjų metų pabaigos jie jau yra susipažinę su visomis tarnybos.

Visos tarnybos yra garbingos, bet visgi garbingiausia jaunieji geležinkelininkai mėgėjai laiko garvežio mašinisto tarnybą. Aš mačiau, su koku pasididžiavimu 8-šios mokyklos šeštokas Edvardas

Šurkus, 15-os metų berniukas, nušoko nuo garvežio ir kaip pribėgęs prie jo vaikai su pagarba apspito jį.

— Jis iš viso antri metai mokosi, o jam jau leidžiama būti mašinistu. Geras mašinistas, — su pavydu pasakė išdykęs 12-os metų berniukas Anatolius Krameris, — o man, nors aš irgi antri metai mokausi, neleidžiama būti mašinistu.

— Ogi tau iš viso tik 12 metų, — sako jam Šurkus, norėdamas jį nuraminti.

— O aš jau penkis sykius esu buvęs mašinisto padėjėju, — karščiuodamas atsako berniukas.

Bet geležinkelio tarnyba — vyriausiasis vadovaujantis organas, kuris taip pat susideda tik iš vaikų — dar neleidžia Anatoliui būti mašinistu, ir nieko nepadarysi.

Seni, prityrę geležinkelininkai — pedagogai ir instruktoriai — nuolat seka vaikų darbą, bet įsikiša tik tada, kai tai yra reikalinga dėl geležinkelio saugumo, kai reikia pataisyti klaidą, priimti teisingą sprendimą. Vaikams yra suteikta visiškai laisvė veikti, o tai didina jų atsakingumo jausmą, stiprina drausmę ir moko bešališkai klausyti vyresnio.

Ant perono ten ir atgal žingsniuoja 12-os metų berniukas Druskys. Jis apsirengęs geležinkelininko kiteliu ir užsidėjęs uniforminę kepurę. Tai — perono budėtojas; jis atsako į visus keleivių kalbimus.

— Traukinys Nr. 44 atvyks 14-tą valandą. Sekantis išvyks 14 val. 30 min.

— Kodėl taip ilgai teks laukti?

— Keičiasi pamaina. Pamaina dirba dvi valandas, o po to ją pakeičia sekančioji. Naujoji pamaina ruošiamas specialiam vagonė. Čia jie persirengia, gauna reikalingų instrukcijų.

— Pamaina, rikiuok! — šaukia penkiolikametis Česlovas Kavaliauskas, naujos pamainos viršininkas. Tai 4-sios vidurinės mokyklos mokinys, mokslo žymūnas. Kariškai pasitempęs berniukas parodo ranka kur rikiuotis, ir naujoji pamaina sustoja dviem eilėm. Visi jie jau apsirengę geležinkelininkų kiteliais ir užsidėję uniformines kepurės, su signalais rankose, su įrankiais ir t.t. Juos apsupa belaukiantieji traukinio suaugusieji ir vaikai. Mažyčiai su susidomėjimu žiūri į jaunuosius geležinkelininkus. Po 4-5 metų ir jie, vaikų darželių bei pradžios mokyklų lankytojai, ateis čionai pakeisti savo vyresniuosius draugus. O tuo tarpu jie tėra tik savo geležinkelio keleiviai.

Kavaliauskas išsiima popieriaus lapą ir skaito: Kazys Makasičiukas — mašinistas, Anatolius Krameris — mašinisto padėjėjas, Romualdas Budrys — kūrėjas,

"Laisvės Sakta"

Rašo N. Grinfeld

Latvijos TSR Pagerbtas Meno Darbuotojas

(Tāsa)

Veiksmas įvyksta 17-18 šimtmečiuose. Leldės ir Zemguso vestuvės įvyksta gražiai išpuoštoje valstiečio stulboje. Senoviškas apeigas, žaidimus ir šokių seka gyva muzika — persisunkusi giliu veiksmu, kuri sudaro visišką šokio simfonią. Kalvis — liaudies išminties jasmėnimas — išteikia Leldei vedybinę dovaną: didelę, žibančią saktą, kuri meta savo spindulius ant svečių ir atstovauja visų žmonių šviesą, laimę ir laisvę. Džiaugsmą sudrumščia pasirodymas Vagario, bajoro užveizdos. Pamatęs saktą, jis apleidžia stubą, grumdamas vestuvininkam. Pasirodo grupė maskuotų

Špigalteris — traukinio viršininkas, "Pionierių" stoties budėtojas — Garlius, "Sporto" stoties — Kuzminskaja, "Komjaunimo" stoties — Jānis. Ir taip 42 vardai — visa pamaina.

Iš tolo girdėti smarkėjan-
tis ratų bildesys, pasigirsta
tęsiama garvežio sirena —
tai ateina eilinis traukinys.
Tuo metu iš reductoriaus
pasigirsta vaikiškas balsas:
"Piliečiai keleiviai, atvyksta
traukinys Nr. 44. Pasitrau-
kite nuo platformos krašto!"

Ant perono pasirodo liek-
na mergytė su raudona ke-
puraite — stoties budėtoja.
Jos veidas švyti džiaugsmu.
Rankoje ji turi geltoną sig-
nalą. Ji atsistoja perono vi-
duryje ir ramiai laukia trau-
kinio. Iš už vingio pasirodo
nedidelis garvežys, skendįs
žalumynuose, su Stali no
portretu priekyje, o už jo —
melsvi vagonėliai. Languose
vaikų veideliai — tikri juo-
dų ir rusvų gavučių buketai.
Jie juokiasi, dainuoja, mo-
juoja nosinaitėmis. O tambu-
ruose stovi konduktoriai —
mažos mergaitės ir berniukai
su geltonais signalais į prie-
kį ištiestose dešinėse ranko-
sc. Visas čia nuostabu ir
neįprasta: ir garvežys, ir va-
gonai, ir aptarnaujančiosios
brigados, ir keleiviai. Tai vai-
kystės ir džiaugsmo trauki-
nys, linksmybės traukinys.
Jis sustoja. Keleiviai pripil-
do peroną ir it gelės pakūn-
ka po mišką.

Traukinį vėl pripildo vai-
kai, triukšmaujanti ir džiū-
gūs. Vaikai išsikišę žiūri pro
langus ir nekantriai laukia,
kada pasirodys mergytė su
raudona — kepuraite ir pa-
skelbs traukinio išvykimą.

... Ir štai semaforas pa-
kyla. Mašinistui išteikiamas
kelionapis, pasigirsta tęsia-
mas garvežio kauklys, ir
melsvasis ekspresas išvyks-
ta į sekantį reisą.

S. Legis

žmonių, jų tarpe ir Tot, liau-
dies muzikantas, kurs dai-
nuoja apie laisvę. Jo įkvėpta
improvizacija ant amuikos
išblaško nusiminimą, kurį
sukėlė Vagaris su savo gru-
pojūmais. Staiga vestuvini-
kus sutrukdo pribuvęs juo-
das, baurus, į layoną pana-
šus bajoras, kraujagerys ir
prispaudėjas valstiečių, ir jo
tarnai. Įpykusi bajora nuste-
bina saktos žibėjimas. Jis
nutraukia nuo Leldės krūti-
nės saktą ir išsineša paslė-
pęs po savo skvernu. Stubą
paskęsta tamsoje. Lelde iš-
tiesia savo rankas alpdama
ir krinta negyva. Zemgus ve-
jasi vagis. Toto smuika šau-
kia žmones į kovą ir jie se-
ka paskui jį ir kalvį kovoti
už laisvę.

Sekantios trys scenos (Ak-
tas II) perstato ieškojimą
saktos. Giliai girioj, kur jis
nusivijo bajorą, Zemgus už-
miega ir susapnuoja gražų
sapną apie Leldę. Ši ilga šo-
kių scena — Leldės "ada-
gio" — yra lyriškiausia da-
lis. Zemgus pabunda, gilai
sujaudintas reginio, ir tuoj
Vagaris ir bajoro tarnai su-
griebia jį ir nusineša į pilį.

Kalvis, kurs yra liaudies
revoliucinių laisvės siekių
simbolis, nukala ginklą dėl
Tot. Tot negali pakelti jį.
Tada kalvis liepia jam už-
grūdinti savo širdį. Žmonės
dumplėmis pučia krosnį, o
Tot grūdinaš. Jis išsina plie-
niniu. Dabar jis lengvai gali
nešti kardą ir pasirengia at-
likti didvyriškus žygius. Kal-
vis duoda žmonėms ginklus,
degančius pagalius, ir žmo-
nės eina paskui Tot. Šios sce-
nos muzika yra labai ekspre-
syvi; ji vaizduoja mases
žmonių, apie kuriuos šokinė-
ja iš krosnies kylą liepsnos
liežuviai; gali girdėti kirėius
didelių kūjų ir jausti neapy-
kantą ir protestą, kurie su-
kelia žmones kovoti prieš sa-
vo prispaudėjus.

Trečias aktas susideda iš
dviejų scenų. Pirmoji yra
dramatinė kulminacija viso
baleto. Bajoro klijime vel-
niai susirenka savo vidur-
naktinei puotai. Pagal liau-
dies mitologiją, įvairūs vel-
niai atstovauja įvairius vo-
kiečius žemvaldžius ir jų sau-
gotojus, žmonių išdavikus.
Bajoras pasirodo su sakta.
Jos skaitumas apakina vel-
nius, o vyriausias velnias,
nusistatęs būtinai neatiduoti
jos žmonėms niekados, nu-
perka ją nuo bajoro ir paslė-
pia kupare (skrynioj). Tot,
kurs įsmunka slapta į kloji-
mą su bajoru, viską mato. Jis
groja ant savo smuikos. Pir-
miausia jo muzika linksmina
velnius, o paskui užmigo-
juos ir tokiu būdu Tot prid-
gavo (Pabaiga ant 5 puslp.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Esančioj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

IS LAUKO ATRODO LABAI GERAI

Nekurie laikraščiai labai išgyrė Jungtinių Valstijų, Britanijos ir Francijos pasiūlymą, kad Jungtinės Valstijos, Tarybų Sąjunga ir Kinija sumažintų savo armijas iki 1,500,000 kiekviena, o Francija ir Britanija iki 800,000 kiekviena. Bet, girdi, Tarybų Sąjunga atmetusi tą pasiūlymą ir tokiu būdu pasirodžiusi esanti prieš nusiginklavimą, nors visuomet kalbanti apie nusiginklavimą.

Tie laikraščiai būtų labai teisingi, jeigu jie neturėtų nieko paslėpti. Faktas, tačiau, yra faktas, kad tas pasiūlymas liečia tik armijas, visai apeidamas livynus ir orlaivynus. Čia ir yra tas pakastas šuo.

Tarybų Sąjungai tokios sąlygos atrodo veidmainiškos ir atsisako jas priimti. Ji vieton to siūlo visas ginkluotas jėgas ir visoje šalyse numušti visu trečdaliu. Amerikiečiai ir jų sąjungininkai nesutinka.

Yra dar vienas dalykas. Francija dabar turi tur būt ne daugiau 800,000 kariuomenės. Reiškia, ji paliktų nepaliekta. O jos rubežiai neilgi, jai daug kariuomenės nereikia dėl apsaugos. Tuo tarpu Tarybų Sąjungos sienos labai ilgos ir jai reikia kur kas daugiau, negu kuriai kitai valstybei.

BEKONAI BŪTŲ GERIAU

Kanados vyriausybė paskelbė, kad duos Britanijai pagalbos \$320,000,000. Iš tos sumos už \$150,000,000 duos ginklų, už \$100,000,000 pirkis Britanijoje ginklų, o likusius \$70,000,000 duos britams, kurie steigs ginklų įmones Kanadoje. Vieni žodžiu, grynai ginklų transakcija.

Ar nebūtų geriau, jei Kanada duotų paramą maistu, sakysime, bekonais ir kitais produktais? Britams neužtenka mėšiško maisto ir daugelio kitų produktų.

Tuo pat laiku finansų ministeris pareiškė, kad Kanada negali duoti daugiau ekonominės paramos Europos šalims, kadangi kanadiečiai nenorėtų mokėti daugiau taksų. Girdi, jeigu jie iki šiol negalėjo susitvarkyti, tai esą aišku, kad jie nesistengia.

VEJĄ SĖJANT AUDRĄ REIKS PIAUTI

Dr. H. L. Keenleyside, Jungtinių Tautų techninės pagalbos komisijos galva, kalbėdamas Geneva Park (prie Simcoe ežero) kritikavo Kanados vyriausybę už tai, kad ji ekonominei kitų šalių pagalbai išleidžia 100 kartų mažiau, negu militarinei pagalbai.

Jis sakė, kad labai klaidinga remtis vien jėga. Tokia politika gali baigtis, sakė jis, visuotiniu Hiroshimu (Hiroshimas buvo sunaikintas atominė bomba).

Išmintingas įspėjimas, bet ar paklausys jo? Nebent žmonės priverstų.

VERŽKIT DIRŽUS IR VĖL

Viržkit diržus ir vėl — ne dėl to, kad būtų stoka maisto, o dėl to, kad bus sunkiau įpirkti.

Pačios vyriausybės šaltiniai pranašauja, kad pragyvenimas žymiai pabrangs. Tuo netikėti negalima.

Anglies pardavinėtojai jau garsina, kad jie kels po \$1.50 ant tonio kietoms anglims. Jie savo pasimojimą išpildys.

Infliacija, kaip atrodo, vėl pašoks. Tam matyti daug reiškinijų. Jūsų mažos sutaupos dar labiau susitrauks, jų vertė nupuls.

Taip tai darbininkų kovos už pakėlimą algų nuėjo niekais. Reiks vėl reikalauti. Ir tas niekad nesibaigs, kol ši tvarka egzistuos.

KAS NAUJO PASAULYJE

Įdomūs dalykai dedasi Irane ir Egipte. Tie įvykiai gali padaryti nemažą įtaką ir kitose Afrikos šalyse. Jie gali padaryti nemažai nemalonumo kolonijų valdovams, kurie smaigia liaudį patys ir padeda vietiniams išnaudotojams.

Dabar jau aišku, kodėl generolas Naguib išvijo Egipto karalių ir įvedė savo tvarką. Tenai liaudies kantrybė buvo taip išsisėmusi, kad ji galėjo kada nors eksploduoti. Kad išvengus tos eksplozijos, nauja valdžia griebiasi už stambių reformų.

Pirmoj vietoj, ji nutarė paimti ekskaraliaus turtus ir žemę. Paskui paskelbė, kad visi dvarai bus išdalinti, paliekant vienam asmeniui nedaugiau 200 akrų. Tai labai dideli žygiai kaip tokiam Egipte.

Tiesa, dvarininkams bus atlyginta, o valstiečiai turės užsimokėti už žemę, bet ši reforma baisiai išgaudino turčius.

Išvairymas Farouko ir pašalinimas jo sėbrų esąs didelis smūgis amerikiečių imperialistams. Jie buvę jų draugai. Egipto valdžia dabar sako, kad ji nesidės į blokus. Jeigu amerikiečiai nepadėsia, tai ji kur kitur galėsianti gauti, kas jai reikalinga.

Tuom pat sykiu ir Irano valdžia paskelbė, kad visi turčiai turės atiduoti dešimtą dalį savo javų, kuriais bus šelpiami neturtingi. Taipgi jie turėsia padėti į bankus 10 nuošimčių savo piniginių pajamų, kurios taipgi būsiančios naudojamos šelpimui neturtingųjų.

Kai kurie komentatoriai teigia, kad tie žygiai išmuš komunistams iš po kojų jų platformą. Bet gali būti ir priešingai. Tas parodys, kad žmonių bruzdėjimas prieš išnaudojimą, kurio priešakyje stovi komunistai, jau duoda rezultatus.

Britai viešai bauginosi, kad Irane gali laimėti kairieji. Skelbiamos reformos matomai taikomos tam, kad užbėgus už akių liaudies judėjimui.

Amerikiečiai siūlė net numinti embargo nuo aliejaus, kad išgelbėti dabartinę valdžią.

Irane pasirodė ir svastikuoti fašistai, dešiniuosios partijos nariai. Jie užpuolė atstovybių knygynus. Tai ženklas, kad fašistai pirmiausia nori sužlugdyti kultūrą.

Kapitalistinių valdininkų supuvimas atrodo plinta po visą pasaulį.

Atsimentate, Egipto kara-

lių kaltino, kad jis ir jo pareigūnai buvo dideli sukčiai. Korėjoj rezignavo keli seimono nariai kaip peinagrobai. Kanadoje sučiupti vagys kariuomenėje. Apie Ameriką nereikia nei kalbėti.

Šiomis dienomis iškilo aiškstėn, kad amerikiečiai apsigovė Japonijoje. Tenai net karaliaus karūna dingusi. Vagystės siekia arti 10 milijonų dolerių. Kaltinami ir pačių japonų pareigūnai.

Jeigu visos suktybės, kokios vyksta po visą pasaulį, būtų vienu sykiu iškeltos, žmogus pasirodytų labai žemai.

Atrodo, kad skraidančios "lėkštės" bus išaiškintos. Greičiausiai bus kokie nors atmosferiniai veiksniai.

Jungtinių Valstijų armijos fizikas N. Scott daręs bandymus butelyje. Ištraukęs iš butelio oro tiek, kad butelyje būtų maždaug tiek oro, kiek yra tame aukštyje, kur skraido "lėkštės", jis įleido ionizuotų oro molekulių. Tada butelyje atsiradusios oranžinės spalvos "lėkštės".

Matomai gamtoje savaime atsiranda tokių "jonų", kurie laksto ore ir jaudina žmones. Gamta yra nepaprastas "stebukladaris".

Jungtinių Valstijų prezidentas, taipgi ir Jungtinių Tautų generalis sekretorius, gauną daug telegramų, kuriose protestuojama prieš amerikiečių pasimojimą sunaikinti 78 šiaurės Korėjos miestus.

Nurodoma, kad toks pasimojimas yra barbariškas ir reikalaujama sulaikyti.

Amerikiečiai įsakė tų miestų gyventojams apieisti namus, jei jie nenori būti sunaikinti, kada bus bombarduojami.

Brazilijoje, Rio Grande do Sul provincijoje, buvo išsiveržusios riaušės. Žmonės, nepakeldami sunkumų iš priekštasties aukštų kainų, pradėjo bruzdėti ir reikėti protestą.

Buvo pašaukta federalė kariuomenė. Esą keli užmušti.

Be abejonės, išnaudotojai ir jų valdžia kaltina komunistus. Girdi, jie vadovauja bruzdėjimui. Bet kaip komunistai galėtų išjudinti žmones, jeigu jie nebūtų išnaudojami? Išnaudojimas verčia žmones tapti kovotojais ir komunistais ir siekti pagerinimo padėties.

Prie Simcoe ežero (Ontarij) yra vieta, kuri vadinasi Geneva park. Čia kiekvieni

metai susirenka daugelio šalių politikieriai apkalbėti tarptautinių reikalų. Toks pasikalbėjimas įvyko ir šiemet.

Buvo visokių pareiškimų, bet du iš jų buvo įdomiausi. Kanadietis, Dr. H. L. Keenleyside, Jungtinių Tautų Techninės Pagalbos Administracijos direktorius, sakė, kad vakarai pralaimės, jeigu jie leis vargstantiems žmonėms persiimti raudonųjų doktrinomis. Kitaip sakant, jeigu vakarai leis jiems skursti iki jie patys susiorganizuos ir pradės kovoti.

Amerikietis, Stringfellow Barr, Pasaulinės Valdžios Foundation prezidentas, sakė, kad Jungtinės Valstijos dabar gyvena didžiausioj baimėj ir už tai atsakomą jų užsieninė politiką.

Amerikiečiai esą baisiai išsigandę, kad jų kaimynai gali pavirsti komunistiniais. O čia niekas nesistengia padėti amerikiečiams gelbėti pasaulį nuo komunizmo. Štai jo žodžiai:

"Mes kartais duodame suprastai, kad jei daugiau šalių padėtų mums sulaikyti Rusiją, tai mums nebūtų taip sunku. Tuo tarpu, likimas dviejų milijonų mūsų kaimynų sudaro geras sąlygas komunizmui. Jeigu jų šalys virstų komunistinėmis, mes, aišku, apkaltsime Rusiją imperialistine ekspansija, o gal mes, aš manau, jausimės garbės verčiami gelbėti juos nuo Rusijos komunizmo, kad jie galėtų mirti padoriai iš bado, kaip demokratinio pasaulio nariai."

Baigdamas jis pridėjo: "Veikiausiai jūs žinote, jei klausėtės pastarosios respublikonų konvencijos, kad mūsų kraštās dabar pozityviai pilnas komunistų, slankiojančių socialistų, perėjūnų, subversyvių, mulkių, kryptonuolyderių ir eskomunistų, tampančių valstybės liudininkais ir besivalančių ant televizijos. Dvidešimtaisiais mes jankiai bandėm būti Babbittais, o dabar dėl pakaitos bandome būti zulkiais".

Kinijos nacionalistai prašo Meksiką sugrąžinti jiems generolą, kuris buvo atsiųstas į Jungtines Valstijas pirkti ginklų ir orlaivių, bet paspruko, o \$5,000,000 pasisavinavo.

Čiangkaišekininkai teigia, kad jis daugiau pinigų nusiėšė — arti \$25,000,000.

Jeį Norite Žinoti, Kas Tikrai Dedasi Pasaulį, Skaitykit Liaudies Balsą

Laisvės

(Atk...
eina prie...
bunda, t...
neapsire...
juos. At...
niai siū...
lius tur...
Velniai...
visu įsi...
būdamas...
tuo met...
įsiveržia...
kina vel...
tuvais...
biauriaj...

Šioj s...
namiški...
kos; tai...
mišinys...
ir vaizd...
zijos. Ja...
duoda p...
puotą ir...
mą.

Antro...
ta. Žmo...
ta į Lie...
gauna g...
mę. Ka...
pildo: ž...
priešam...
ni, jaud...
virsta t...
linga. K...
dojo: be...
mą: žm...
be žodž...
tvirtą, (...
jausmą

Adol...
persisu...
via idėj...
žmonių...
mės ar...
dos. A...
princip...
kia, jo...
spalvin...
tradicij...
Laisvės...
vertą j...
vystym

Puiku...
Baletu...
prisidėj...
mingun...
na Prie...
kuri šol...
lin (To...
(Zemg...
sceneri...
tradicij...
tazija...
nijs Tš...
grafas...
darbą.

Kred...
sisekim...
artistai...
nam...
Janson...
darbą...
jausmu...
dovana

ANGLI ZUVO

LYN...
Lyn up...
jės did...
vone ir...
rė dau...
Prisi...
sių, be...
būti d...

Laisvės Sakta

(Atkelta nuo 3 puslp.)
eina prie saktos. Velniai pabūna, bet jie buvo užklupti nepasirengę. Ir 'Tot' nugali juos. Aukso ir sidabro vėliniai siūlo jam už saktą didelius turtus, bet jis atsisako. Velniai, įpuolę į desperaciją, visu įsiutimū puola Tot. Jis, būdamas vienas, klumpa, bet tuo metu žmonės ir Zemgus įsiveržia į klotimą. Jie sunaikina velnius ir jų pačių degtuvais uždega klotimą — bauriąją tamsos karalystę.

Šioj scenoj yra pačios dinamiškiausios baletos muzikos; tai tam tikros rūšies mišinys, turtingas kandumu ir vaizduote iš liaudies fantazijos. Jaudinanti muzika perduoda pikta, laukinę velnių puotą ir tvirtą Tot pasiryžimą.

Antroji scena uždaro baletą. Žmonės, vedami Tot, grįžta į Leldės namus. Leldė atgauna gyvybę, šviesa ir laimę. Kalvio pranašystė išsipildo: žmonės atkeršijo savo priešams ir išdavikams. Švelni, jaudinanti Leldės daina virsta triumfuojančia ir galinga. Kompozitorius panaudojo baletui neįprastą formą: žmonės niūniuoja dainą be žodžių, kas simbolizuoja tvirtą, džiaugsmingą žmonių jausmą.

Adolfo Skultes baletas persisunkęs giliai progresyvia idėja, kad neišvengiamai žmonių kūrybinės jėgos laimės ant tamsos ir priepauidos. Aukšti, progresyviai principai, kuriuos jis išreiškia, jo poetinis subjektas, jo spalvinga muzika tautinėse tradicijose — visa tai daro Laisvės Saktą pažymėjimo vertą įvykį muzikinio teatro vystymėsi.

Puikus Latvijos Operos ir Baletos Teatro pastatymas prisidėjo prie baletos pasekimungumo. Puikiai atliko Anna Priede ir Janina Pankrat, kuri šoko Leldę, Arvids Ozolin (Tot) ir Janis Garauds (Zemgus). Arvids Lapinš scenerija išlaikė Latvijos tradicijas ir folklorinę fantaziją. Baletą pastatė Evgenijs Tšanga, jaunas choreografas, kaip mokslo užbaigos darbą.

Kreditas atiduotas už pasisekimą vadovaujantiems artistams, statytojui ir jaunam konduktoriui Arvids Janson, kuris kompozitoriaus darbą perdavė su giliausiu jausmu, suteikiant Stalininę dovaną visai grupei.

ANGLIJOJ POTVINYJE ŽUVO 90 ŽMONIŲ

LYNMOUTH, Anglija. — Lyn upės vanduo buvo užliejęs didelius plotus North Devone ir Sommersete ir pridare daug nuostolių.

Priskaitoma iki 90 žuvusių, bet manoma, kad gali būti daugiau.

Tarybų Sąjungoj viskas praded del poilsio. Štai amatinės mokyklos mokinės maudosi tai jie vasaros metu naudojami puikiais kurortais

dėl poilsio. Štai amatinės mokyklos mokinės maudosi ir kaitinasi pajūryje, kur seniau bajorai maudydavosi.

Ką Kiti Rašo

"Kumščio Didvyriai"

Viename laikraštyje korespondencijoje iš Philadelphiajos rašoma:

"M. Dumšos baldų dirbtuvėje "Krometal", kurioje dirba nemažas naujakurių skaičius, įvyko nemalonus atsitikimas, apie kurį dabar kalba beveik visos Philadelphiajos naujakuriai. Žinomas tautininkų veikėjas ir organizatorius, kurio senelis tėvas daktaras neseniai atšventė devyniasdešimt metų jubiliejų, su geležies gabalu rankoje užpuolė ir skaudžiai apmušė buvusį Lietuvos kariuomenės pulkininką. Būta ir kraujo praliejimo. Abudu naujakuriai dirbo toje pačioje "Krometal" darbovietėje. Jie susipyko už menkniekius. Tautininkų veikėjas M. Dumšas iš darbo buvo tuoju atleistas. O pulkininkas ruošėsi užpuolikai iškelti teisme bylą. Už kelių šonkaulių įlaimą tautininkų veikėjui gresė kalėjimas.

"Vietos visuomenės veikėjai, nenorėdami, kad įvykis atsidurtų teisme, o tuo pačiu ir amerikiečių didžiojoje spaudoje, susikovusius emė taikinti. Buvo suruoštos išgertuvės, abiejų pusių atstovai pasakė jaudinančias iki ašarų kalbas. Pulkininkas spaudimo neatlaikė, lietuvių širdis atlaidi, ir užpuolikai dovanojo. Tuo išvengta lietuvių vardo pažeminimo amerikiečių spaudoje."

Toje pačioje korespondencijoje skaitome toliau:

"Justinas Matijošaitis, jaunas naujakurys, neseniai iš Europos atvykęs, staiga susirgo ir patalpintas nervų ligų ligoninėje. Liga paaiškėjo, kai J. Matijošaitis ruošėsi vykti į Atlantic City ir iš ten savo jėgomis plaukti per Atlantą."

Tas nelaimingas žmogus

yra fašistinės propagandos auka. Jis buvo sukurstytas bėgti iš Lietuvos. Jam buvo įkalbama negrįžti Lietuvon. Jo gimtoji šalis jam buvo perstatoma pragaru. O jis išsilgo savo tėvynės, savo tautos. Protas pašlijo. Tarybininkai gali pasidžiaugti, žmogų pražudę.

Pabėgėliams buvo ir tebera Lietuvos durys atdaros sugrįžimui. Ir laimingi tie, kurie jau sugrįžo.

Kiek dar aukų nusineš raketieriai iš Amerikos Lietuvos Tarybos? — Laisvė.

—o—

Klerikalų Taktika

Amerikos lietuvių klerikalų atsinešime į kitas lietuviškas partijas pastebimas pagrindinis prieštaravimas. Iš vienos pusės klerikalai tebekalba apie "visus tautos elementus", kas apima (apart jų pačių, žinoma) ne vien tautininkus ir liaudininkus, bet ir socialdemokratų.

Bet paskutiniu laiku klerikalų spaudoje vis dažniau matosi išsireiškimas "kairios lietuviškos srovės", ir net "kairioji lietuviška srovė", kur suverčiami kartu ne tik komunistai ir socialdemokratų, bet ir liaudininkai!

Neseniai "Naujienose" tūlas liaudininkas net per ašaras teisinosi, bandė įrodyti savo broliams klerikalams, kad liaudininkai visuomet kovojo prieš bolševikus, kad kuomet Lietuvoje kūrėsi pirma tarybinė valdžia (po pirmo pasaulinio karo), liaudininkai buvo su baltais, ne raudonais, ir t.t.

Kodėl ši klerikalų taktika? Mums atrodo, kad jie laipsniškai kuria ideologinį pamatą, tam, kad išmesti socialdemokratų, ir vėliau liaudininkus, iš bendrų komitetų, tarybų, centrų ir kitų susibūrimų, kas, verčiant

į realybę, reiškia, — iš priėjimo, prie bendrų fondų. — A. Šilėnas.

—o—

Vokiečių Požiūriai"

Hearsto laikraščių korespondentas Europoj, Karl von Wiegand, rašo iš Zuricho: "Vakarinė Vokietija yra sąmišio ir fermentacijos padėtyje, nežiūrint John McCloy optimistinių raportų Washingtonui per arti penkis metus".

McCloy jau atsisakė iš vyriausiojo komisijonieri a u s pareigų. Jis irgi reiškia baimės, kad Vokietijoj gresias fašizmo pavojus.

Wiegandas toliau sako: "Federalio konclerio Konrad Adenauerio nuolatinis kartojimas, kad Tarybų Sąjunga suklyps Vakarams užgvrus sutartis su Vokietija, turi tuščio lukšto pagrindus.

"Sulyg patikimais daviniais, Bonno valdžiai opozicija nuolat stiprėja..."

Adenauerio sutartis nusako sukūrimą vokiečių armijos 360,000 vyrų. Vokietijos jaunimas, sako Wiegand, ypatingai priešinas tam.

Jis tęsia:

"Kiek man pavyko girdėti, tiesioginiai ir netiesioginiai, vokiečių jaunimas, dauguma jaunų vyrų ir moterų, ypatingai gimnazijose ir universitetuose, yra nusistatę prieš militarizmą".

Vokiečiai sako, jie pergyveno du karus veik vienos gentkartės periode. Jie matė baisų naikinimą ir karo teikiamas žmonėms kančias. Jie nenori daugiau karo.

Yra vokiečių, kurie savais išskaičiavimais nori armijos. Jie tačiau nebus, jei tik galės, Vakarų įnagiu vykdyti Washingtono politiką Europoje. Jų noras atsteigti Vokietiją galinga šalimi ir pasikui manipuliuoti — kurioj pusėj jie matys sau geresnius prospektus, su ta puse jie eis.

Tie Amerikos miltaristai ir diplomatai, kurie mano, kad visi šoks pagal jų dūda, tik save apgaudinėja.

Tatai mato Wiegandas, tatai mato kiti geriau dalykus permatanti.

Tas faktas, kad mūsų vyriausybė Washingtone siekiasi palaikyti Vokietiją sušaldyta, rodo, kad ir ji bijo vieningos Vokietijos, nes vieninga ji būtų galingesnė ir nesileistų Vakarams ją naudoti.

Daugelio vokiečių sąlyga armijos sukūrimui dėlto yra — Vokietijos apvienijimas pirma tos armijos sukūrimo.

Reikia taipgi neužmiršti Vokietijos darbininkų. "Laisvė", liepos 25, rašė:

"Iš Vakarinės Vokietijos sostinės Bonn ateina svarbių pranešimų. Vokietijos Darbo Federacijos vadai pareiškė, kad jie nebegali remti Adenauerio vyriausybės, kad jie darbuosis dėl vyriausybės nuvertimo.

ŠYPSENOŠ

Dar Peranksti

Apie 1 valandą nakties du policininkai privažiavo prie kampinio namo ir ištempė iš automobilio suglebusį vyrą.

"Vežkit jį ant kito kampo," pradėjo rekti moteris, išvirtusi iš namų. "Mano vyras daug didesnis ir tvirtesnis ir dar pora valandų praeis kol jį partemps namo".

—o—

Toli Pralankė

Jungtinių Valstijų kongresmanas, sugrįžęs į savo apylinkę, susitiko su daugeliu balsuotojų ir patyrė, kad visi nepatenkinti taksais. Jis nutarė susisaukti juos ir paaiškinti.

"Taksai", pradėjo jis aiškinti, "yra taip pat neišvengiamas dalykas, kaip ir mirtis."

"Taip," atsiliopė iš publikos, "bet mirtis nepablogėja po kiekvieno kongreso posėdžio."

—o—

Jis Jau Įsitikino

Aštuonmetis berniukas pradėjo aiškintis septynmečiui draugui, kad jis niekad nesives.

"Kodėl tu taip nusistatę prieš vedybas?" paklausė draugas.

"Už tai, kad užtektinai ilgą gyvenau su vedusiais žmonėmis," atsakė berniukas.

—o—

"Darbo Unijų Federacija yra socialdemokratų rankose. Jos vadai ilgai flirtavo su Adenaueriu. Nėra jokių paslaptis, kad tik socialdemokratų pagalba Vakarinės Vokietijos vyriausybė išgelbėjo kapitalizmo interesus.

"Bet dabar klasiniai pasidalinimai aiškėja, aštrėja. Socialdemokratų perėjo opozicijon. Jie tai padarė ne iš gero. Vakarinės Vokietijos darbininkai juos privertė".

Darbininkai daugiau iša kenčia nuo karo. Vokiečiai darbininkai tat juo labiau priešingi militarizmo atsteigimui toj šalyj. — Vilnis.

—o—

Ir Mano Kandidatė

Kalba Argentinos kunigai. Jie prašo popiežių Evitą Peronienę pakelti į šventąsias.

Apie nabašnikę Evitą svietai žinoma tik tiek: Ji buvo jauna ir graži. Ji buvo aktorė. Ji buvo Argentinos diktatoriaus žmona. Jėf tokių kvalifikacijų užtenka pakilimui į šventąsias, tai kandidačių atsiras be galo daug.

Man į mintį krito tuo tarpu tik viena, būtent, Miss Braun. Ji irgi buvo graži. Ji irgi buvo aktorė. Ji irgi be galo mylėjo Hitlerį ir su juo mi išbuvo iki pat galo.

Pastaba Vokietijos kunigams: Pakelkite ją į šventąsias. — A. Bimba.

Vokietija -- Amerikiečių Įrankis -- Vėl Sudaro Pavojų Visiems Kaimynams

Rašo J. Yla

J. Kardelis, Nepriklausomos Lietuvos redaktorius, aną dieną apsiverkė, kad jie, buržuazinės Lietuvos atgavimui politikieriai, esą atsilikę. Girdi, naujas pasaulio perdalinimas ateina, o jie dar nežina net Lietuvos ruožų. Kitaip sakant, kiek jie norėtų iš tų naujųjų dalybų viršininkų.

Man atrodo, kad būtų tuščias dalykas apie tai net kalbėti. Jeigu pasaulis daieitų iki to, kad jis dar sykį įbristų į kraujo jūras, tai išvados būtų labai aiškios. Bet daleiskime, kad laimėtojai būtų vakarai. Pažiūrėkime, su kuo reiktų turėti reikalą.

Jungtinės Valstijos negali ir nekariaus be gerų kovotojų savo pusėj Europoje. Tas gali būti aišku kiekvienam, kuris bent kiek nusimano apie situaciją. Jau dabar matome, kaip stropiai amerikiečiai darbuojasi dėl sudarymo Europos armijos. Jie nori tik komanduoti.

Amerikiečiai turi dvi šalis, kuriomis jie daugiausiai pasitiki. Tai Vokietija ir Japonija. Francija, Italija ir Britanija jų labai daug nevilioja. Ten visko gali būti. Vokietija ir Japonija ir pirmiau buvo labai antitarybinės. Tenai ir dabar dar yra galingų fašistinių ir reakcinių jėgų. Tos šalys nepavojingos amerikiečių imperialistams ir ekonominiams.

Cia paimsime tikrai Vokietiją. Štai kokie faktai yra žinomi apie Vokietiją ir amerikiečių siekius tenai.

Jau faktas, kad amerikiečiai, prieš stiprią britų ir francūzų opoziciją, stengiasi prikelti Vokietiją militariai ir ekonominiams. Iš militarinio taškaregio, vokiečiai laikomi geriausiais kariautojais būsimame kare. Tenai tebėra daug naciškų jėgų. Tenai yra daug iš rytinių sričių pabėgusių vokiečių ir perkeltų. Jie sudaro nedraugišką elementą, kas liečia rytines valstybes, Lenkiją, Lietuvą, Tarybų Sąjungą ir kitas. Iš ekonominio taškaregio, amerikiečiai taipgi nebijo vokiečių prisikėlimo.

Vakarinė Vokietija šiandien jau rimtas francūzų ir britų konkurentas. 1950 metais Vakarinė Vokietija pakėlė eksportą 93 procentais, o importą 30 procentų, palyginus su 1949 metais. 1951 metais eksportas pakilo 48 procentais. Britanijos eksportas tuo pat laiku pakilo tik 3 procentais.

Be abejonės, vokiečiai gana tame padrašinimą iš amerikiečių. Kodėl? Todėl, kad amerikiečiai kontroliuoja vi-

šias svarbiausias pozicijas Bonnos ekonomijoje. Faktinai amerikiečiai skaito svarbiausiu faktorium vokiečių ekonomijos pakėlimą savo kariuomenės planuose. Amerikiečiai akstino ir akstina vokiečių kapitalistus, Krupą ir kitus, veržtis pirmyn. Tam yra svarbios ne tik militarinės, bet ir ekonominės priežastys.

Vakarinės Vokietijos aliciaus industrijoje Rockefellerio Standaro Oil kontroliuoja didelę dalį. Virš 34 procentai Vakarinė Vokietijoje pagamintų automobilių yra Opel ir Cologne įmonių produktai. Pirmą kontroliuoja General Motors, o antrą — Fordas. Amerikiečių kapitalas turi plačius interesus inžinierijoje, elektros ir kitose svarbiose industrijoje. Plėsdami vokiečių eksportą, amerikiečiai kelia savo biznį.

Reikia dar pažymėti ir tą, kad vokiečiai bando eksportuoti savo gaminius į tas šalis, kur britai ir francūzai eksportuoja, ypač britai. Vokiečių ir japonų prekės išstumia britų prekes ir tokiu būdu daro britus dar labiau priklausančiais nuo amerikiečių.

Amerikiečiai, per Bonnos valdžią, duoda didelius palengvinimus eksportui, privilegijas. Valdžia pakėlė subsidijas nuo 1,200 milijonų markių iki 2,400 milijonų markių. Vokiečiai turi teisę (jas gavo iš okupacinių autoritetų) steigti skyrius užsienyje, pirkti užsieninių kompanijų šerūs. Vokiečiai smarkiai užkariauna rinkas Pietų Amerikoje. Vokiečių automobiliai veža lauk britų ir francūzų automobilius iš Skandinavijos kraštų.

Vokiečiai, sakoma, suveda galus geriau, negu britai ir francūzai, laimėtojai praėjusiame kare.

Jeigu kiltų karas, Vokiečiai taptų vadovaujantia jėga Europoje. O kad už savo pastangas jie panorėtų atatinamo atlyginimo, tai ir kalbos nėra. Ne vienas iš jų jau dabar pasisako, ko jie nori, kas jiems priklausa. Jie žiūri į visas teritorijas, kurias anksčiau kontroliavo.

Įdomu pastebėti, kad jie neužmiršta ir Klaipėdos krašto. Nepriklausomos Lietuvos reporteris štai ką raportuoja iš Berlyno:

"Rugpiūčio 3 d. Berlyne gyvenantieji Rytprūsių ir Silėzijos vokiečiai, kaip ir Vokietijoje gyvenantieji, atšventė 'Heimatstag'ą'. Tai būtų jų reikalas buvęs ir širdy galima būtų tinkamą žiupsnelį užuojautos surasti, jei jie į minėjimo dienos darbo-

tvarkės pirmąją vietą nebūtų įspraudę Klaipėdos miesto 700 metų įsteigimo jubilėjaus. Kalbos labai priminė Hitlerio laikų toną, beveik visa spauda talpino iškreiptus istorinius faktus, liečiančius Klaipėdą, o visiškai nutylėjo krašto lietuviškumą. Tai be abejo, vadovautasi plėšikiškais sumetimais — pulti silpniausią ir užbarikaduoti lietuvių teisę į savo pajūrį tarptautiniame forume".

Toliau jis rašo: "Įdomu, kad Hamburge '15,000 memelenderių' vienas kalbėtojas apgailestavo, jog 'panzerfausto' vietoje jam belikusi vien 'teisė', kuria jis ir kvietė kariauti už Klaipė-

Tarybininkų Genecidas Negrus Linčiuoti

Praėjusiomis dienomis Naujienos, kurių vyriausias redaktorius Dr. Pijus Grigaitis yra ir Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius, grūdžiai vaitojo, kad Amerika ir Rusija vis dar nepasirašo bei neratifikuoja genecido įstatymo. Jos lyg teiraujasi, kodėl Amerika nepasirašo. Būk jos nežino, kodėl Amerika nepasirašo. Ar tai ne juokinga?

Dirva jau praėjusiais 1951 metais rugsejo 13 dieną "Genecido Konvencija ir Nauji ALT Žygiai" paskelbė tarybininkų instrukcijas bei Amerikos valdžios pamokiniumą, kad Amerika, pasirašydama, galėtų pasilikti teisę negrus linčiuoti. Kaip Dirva rašė, tai tokių pamokinių Amerikos valdžiai (laiškų) ALT sekretoriatas išsiuntinėjęs net 2,700, su 60 skirtingų tekstų, visiems skyriams ir senatoriams, kad jie mokėtų apeiti principus ir pasirašytų įstatymą, pasilikant teisę negrus linčiuoti.

Tik pamanykit: ALT aukščiausias personalą sudaro "dievo tarnai", kurie per pamokslus skelbia dešimtį dievo prisakymų, jų tarpe "ne užmušk", o iš valdžios atstovų reikalauja pritaikyti įstatymus negrams linčiuoti, žmones užmušinėti. O dievo tarnams sekretoriaudamas "socialistinio" dienraščio redaktorius irgi sutinka negrus linčiuoti. Tai aiškus pasirodymas, kad ALT pritaria mažumų naikinimui, nors prieš tai rėkavo. Jie nori įstatymo, kurį galėtų kaisioti prieš kitus, bet su tokio mis skylėmis, kad jų neliesėtų.

Dirvoje paskelbtame rašte ALT sekretoriatas aiškina, kad Amerikos pietinių valstijų senatoriai pasipriešine-

dos 'memelenderiškumą'. Sairiūje su 'Memeltag'u' V. Vokietijoje vėl iškilo Schreiberio - Meyerio pavardės, o Hamburgo burmistras p. Bauer patvirtino, kad vokiečių socialdemokratų socializmas baigiasi Eitkūnuose".

Tai kaip tik taip, kaip kalba kitų sričių vokiečiai, siekiantieji atgavimo jų kontroliuotų sričių.

Labai aišku, kas atsiktų, jeigu būtų leista vokiečių imperializmui vėl pakelti galvą. O vistik visi Lietuvos liudies niekintojai veikia ta kryptimi, kad JV ir Vokietijos imperialistų svajonės išsipildytų. Nebūtų šlykštu, jeigu jie nesidangstyti Lietuvos draugų skraistėmis.

Galima dar pridėti ir tą, kad vokiečiai dar kartą pastumtų į šalį savo lietuviškus talkininkus, kada jiems būtų nebereikalingi, kaip kad jie tai padarė praėjusio karo metu.

dipukai pradėjo užpuldinėti darbininkų susirinkimus sveitainėse, su plytgaliais langus daužyti ir žmones žaloti, tai Naujienos ne tik kad tų chuliganų nesmerkė, bet dar pagyrė, kaip narsius komunizmo priešus ir "demokratijos" palaikytojus.

Galima būtų prirodyti daug pavyzdžių, kurie puikiai įrodytų, kaip Naujienos užgria smurtą. Tad jų kalbos prieš genecidą yra veidmainystė.

Argi ALT ir Naujienos nežino, kad per praėjusį karą naciai išžudė virš 6,000,000 žydų. Bet ar daug jos kalba apie tai?

Fašistinių elementų, jų tarpe ir ALT, šūkavimai apie genecidą yra tikrai jų propaganda, siekianti apšmeižti Tarybų Sąjungą ir visus pažangiuosius žmones.

Iš Šalies Žiūrintis

Nuo Redakcijos: Atsiprašome, kad taip ilgai nepatalpinome. Jis buvo gautas uždarant laikraštį ant dviejų savaitių ir nebebuvo galima sunaudoti tuojau.

Klaipėda. — Srities profsąjunginės organizacijos pradėjo ruošti vaikų vasaros poilsui. Visur įrengiamos žaidimo aikštelės, įsigyjamas kaitūrinis inventorius.

Gražiausiuose srities kampeliuose atidaroma penkios pionierių stovyklos. Čia per vasarą pailsės daugiau kaip 3,300 vaikų. Girulių vasarvietėje išsės geležinkelinių vaikų. Dabar baigiama įrengti 15 vasarnamių. Čia įrengiamos sporto aikštelės, gėlynai. Pionierių stovyklos atidaromos ir Palangos kurorte.

Visuose srities rajonų centruose ir prie daugumos kaimo septynmečių mokyklų paruošiamos vasaros sveikatos pataisymo aikštelės.

Sąjungininkų kariai teikia pirmą pagalbą sužeistam kovoje dėl kalnelio "Old Baldy". Dėl šito ir kitų kalnelių

žuvo šimtai ir tūkstančiai kareivių. Atrodo, kad dabar karas Korėjoje tapo karu dėl kalnelių.

— Blogšnekučiaiav pertraukė reikia baidai, tai jvelnias knes pasir

— Teislinas pasus prieš suolius ji

— Avi juokėsi k

Kautyrų artlier veikė be

Bijodan supimo,

nės vado jų mėgin

binės Ar veržimo

stoties r. centruoti

niai ir č niai. Pr

pelkės, ež šo aprūpi

buvo ger pelkę būv

lelis, o i didelis

Hitlerinir ti mūsų

o po to j Puolimo

ninį tiltą vuoti tra

sa karinė Mūsų

vybė laik nus, buv

dinti tilt Vakar

vadas ga šį užda

pionieria imti, va

įvykdyti štabo jė

vyni žmo vo kon

Kaluina, nas, Bon

Kriksčel felčėris

Terentje Atlikę apskaiči sprosta

Nami

ma

A

855

215

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACIJAUSKAS

(Tąsa)

— Blogi fričų reikalai, — šnekučiavosi kariai mūsų pertraukos metu, — fašistai reikia bailių, o jeigu jo nebūna, tai jis tavęs bijo kaip velnias kryžiaus. Bėga, kelnes pasiraityęs.

— Teisingai draugas Stalinas pasakė: "Vokietis drašus prieš avis, o prieš drašius jis pats avis".

— Avies vūnos švyta! — juokėsi kariai.

Kautynės nenutrūko, mūsų artilerija ir minosvaidžiai veikė be pertraukos.

Bijodama šiame rajone apsupimo, vokiečių kariuomenės vadovybė iš paskutiniųjų mėgino susiaurinti Tarybinės Armijos dalinių prasiveržimo ruožą. Jezerišės stoties rajone buvo sukongcentruoti prieš tankų daliniai ir du šarvuoti traukiniai. Priešo pozicijas supo pelkės, ežerai ir upeliai. Priešo aprūpinimas šaudmenimis buvo gerai sutvarkytas. Per pelkę buvo nutiestas geležinkelis, o per pelkėtą upelį — didelis gelžbetoninis tiltas. Hitlerininkai šiek susiaurinti mūsų prasiveržimo ruožą, o po to ji visiškai likviduoti. Puolimo atveju per gelžbetoninį tiltą turėjo pereiti šarvuoti traukiniai, pervežta visa karinė technika.

Mūsų kariuomenės vadovybė laiku įspėjo prieš planus, buvo nutarta susprogdinti tiltą.

Vakare pionierių dalinių vadas gavo įsakymą įvykdyti šį uždavinį. Kadangi visi pionieriai tuo metu buvo užimti, vadas nutarė uždavinį įvykdyti pionierių dalinio štabo jėgomis. Susirinko devyni žmonės, kurių tarpe buvo komunistai: seržantas Kaluina, Domarkas, Jakubėnas, Bondarevas, leitenantas Kriksčeliūnas Kazys, karinis felčeris Galina Mišvenko, Terentjevas ir kiti.

Atlikę žvalgybą, pionieriai apskaičiavo, kiek reikia sprogdinamosios medžiagos,

parengė operacijos planą ir pradėjo jį vykdyti.

Daugybė raketų labai dažnai apšviesdavo šį ruožą. Mūsų pionieriai slinko į priekį, laikydami visų atsargumo priemonių. Tyliausias garsas, mažiausias trakstelėjimas sukeldavo pašėlusią priešų ugnį.

Pionieriai išėjo prie tilto.

Kažkuris pionierių suklupo, įgrimzdė drumzliną vandenį ir sukosėjo. Į viršų be matant plikterėjo raketos, pasipylė trasiruojančios kulkos. Pionierių Terentjevą labai sunkiai sužeidė. Išgirdęs karį dejuojant, vadas prišliaužė prie Terentjevo, bet padėti jam jau nebuvo galima.

Po tilto buvo visiškai tamsu. Pionieriai tylėdami trūsė apie sprogstamą medžiagą. Kiek atokiau pelkėje surado tris alksnius ir atvilko juos ramsčiams. Pusę dinamito jau pavėjo pritvirtinti, kai pasigirdo automatų šūviai; kulkos čeksėdamos brėžėsi į tilto atramas. Kažkas išleido iš rankų kraują, pliumptelėjo vanduo ir šaudymas dar labiau sustiprėjo. Lukterėje, kol viskas aprims, sprogdintojai vėl ėmėsi darbo. Tamsa ėmė pamažu blėsti, viskas jau buvo paruošta, tik vienas ramstis linko, neišlaikydamas krovinio. Trūko vieno ramsčio, bet iš kur jį paimti? Vadas įtempė akis, žiūrėjo į laikrodžio rodyklę.

— Laikas baigti... — sunkiai mąstė jis. — Kitaip nespėsime... Ir visi žmonės žūs...

Jis delsė, iki kraujo kramtydamas lūpas. Nelengva vadaui įsakyti savo žmonėms stoti vieton ramsčių, kurie laiko sprogstamą medžiagą...

Pionieriai matomai jaudinosi. Ramus liko tik Domarkas.

Nieko nepaisydamas, jis toliau tiesė prie tilto detonuojantį šniūrą. Jis rengėsi sprogdinti.

Atrodė, kad sunkusis nakties žygis dėl trūkstamo ramsčio sužlugdė Felčeris Galina Miščenko su pasibaisėjimu žiūrėjo, kaip Kaluina ir Bondarevas tylėdami pakio savo pečius po sprogstamą medžiagą, tvirtai atsirėmę į rastus, — jie buvo komunistai ir nutarė paaukoti savo gyvybę, kad įvykdytų uždavinį.

— Palaukit, draugai! — įsakmiai sušnabždėjo vadas.

Artėjo rytas. Po tilto jau galima buvo išskirti pionierių siluetus, net veidus. Vadui atrodė, kad jis tikrai matė rasto gabalą. Jis puolė į priekį. Taip, tai buvo rastas. Felčeris Galina garsiai, laimingai atsiūso.

Kaluina ir Bondarevas virpančiom rankom pritausė prie jo dinamitą. Netrukus jie išlindo iš po tilto.

Tiltas su baisiu trenksmu iškilo į orą.

Pionieriai grįžo į dalinį, nešdami žuvusio kario-komunisto Terentjevo kūną.

Dalinio štabe tą naktį niekas nesumerkė akių. Visi laukė pionierių.

Rytą kautynės prasidėjo su nauja jėga. Mūsų artilerija, minosvaidžiai šaudė be paliovos. Vienas po kito, įsibėgdami, nuo lauko aerodromų kilo mūsų bombesniai, lydimi naikintuvų.

Šiose kautynėse didelę drąsą ir mokėjimą vadovauti parodė leitenantas Restas.

Jis gimė 1918 metais Žemaitijoje, Plungės miestelyje.

Pirmąjį kovos krikštą Restas gavo senojo rusų miesto Smolensko gynybos metu.

Leitenanto Resto dalinys užėmė barą miškelio pakraštyje. Kariai buvo pasiruošę žūt būt išlaikyti savo pozicijas. Jie žinojo, kad po artilerijos paruošimo prasidės vokiečių ataka. Netrukus pasirodė vokiečių tankai, automatininkai, pėstininkai. Pralaužė kairįjį sparną, jie apėjo miškelį. Leitenantas skubiai pertvarkė savo kulkosvaidininkų pozicijas, kad prasiveržusius vokiečius sutiktų ugnies siena. Apie 150 vokiečių atakavo Resto būrį. Restas pats pasiruošė šaudyti vienu kulkosvaidžiu.

Fašistai manė, kad tarybinės ugnivietės šitam bare sutriuškintos. Todėl jie liovėsi šliaužė ir sukilo visu ūgiu.

— Prisileisti kuo arčiau! — įsakė leitenantas.

Kai atakuojančius nuo mūsų karių skyrė 80 metrų, Restas apipylė juos ugnimi iš visų kulkosvaidžių. Priešo gretos suiro. Naujai persitvarkę, jie vėl mėgino atakuoti drašulių saujelę, bet

Resto vadovaujami kariai buvo nepajudinami.

Už didvyrišką žygi Restas buvo apdovanotas Aleksandro Nevskio ordinu.

— o —

Aš noriu papasakoti apie mūsų narsius karius, tris dienas ir tris naktis kovojusius prieš užnugaryje, toli nuo savųjų.

Vienam mūsų daliniui pavedė išaiškinti vokiečių gynybos sistemą ūdžiuliame trikampyje. Šiame rajone aiškios fronto linijos nesimatė. Vietomis hitlerininkai įruošė paprastus lauko įtvirtinimus, kitur gynybai buvo pritaikytos gamtinės sąlygos.

Žvalgams buvo įsakyta gerai išžvalgyti priešų gynybą, jo tolesnio puolimo galimumus, ardyti vokiečių susisiekimą su užnugariu. Reikėjo taip pat suklaidinti priešą, kuris nekantriai laukė mūsų būsimo puolimo.

Prieš žygi buvo suauktas komunistų ir komjaunuolių susirinkimas. Komunistai ir komjaunuoliai prisidėjo kovos įsipareigojimus. Jie visi aiškiai žinojo, kad jų pareiga būti pirmiems sunkiausiomis šio pavojingo žygio valandomis, paruošti žygiui prieš užfrontę karius.

— Nuo mūsų ryžtingumo ir bebaimiškumo priklausė žygio sėkmė, — pasakė partorgas.

Visiems buvo viskas aišku.

Komunistai ir komjaunuoliai būriuose ir skyriuose suruošė pasikalbėjimus.

Marcinkaus vadovaujamas dalinys buvo išrikuotas žygio kolonos tvarka. Vadai aiškino karius uždavinį:

— Aukščiausioji karinė vadovybė įsakė mums pereiti fronto liniją ir išeiti į priešų užnugarį. Fronto liniją per eisime už kaimo. Artimiausias uždavinys — tylutėliai, visai nepastebimai pasiekti mišką. Mažiausias neatsargumas gali pražudyti visą operaciją. Už kiekvieną neatšargų žingsnį mums gali tekti užmokėti savo gyvybėmis. Buvo vėlyvas ruduo. Spalis. Vėjas graibstė nuo medžių paskutinius parudavusius lapus. Naktį iškrisdavo gausi šalna, rytais klanėliai užsitraukdavo plonu, žvilgančiu ledu, kuris traškėjo ir lūžo po sunkiais karių batais.

Būrių vadai, skyrininkai baigė tikrinti karių aprangą, ginklus. Kolona išžygiavo. Kariai begarsiai ėjo vienas paskui kitą, nepratardami nė vieno žodžio, stengdamiesi net katiliuku nežvangtelėti. Vieta, kur reikėjo perkirsti frontą, buvo gerai parinkta. Vos keli šimtai metrų skyrė karius nuo miško. Vokiečiai toje vietoje neturėjo nei apkasų, nei kitų įtvirtinimų.

Kariai įžengė į mišką. Po kojomis šiureno minkšti rudi lapai. Medžiai styp-

sojo nuogi. Kur-ne-kur susipynusiomis šakomis straksėjo voverės.

Miškas ėmė retėti, švieti, pagaliau visai baigėsi. Toliau matėsi ežeras, aukštumos; mūsų dalinys galėjo išsiskleisti tikrai žemumoje. Kairiuoju sparnu įsiremė į ežerą, o dešiniąjį sparną galiko atvirą. Gaišti nebuvo galima. Marcinkus skubiai perdavė įsakymą kuopų ir būrių vadams.

— Atakuoti aukštumą!... Tučiuojau!

Puolimą pradėjo leitenanto komunisto Avdiejevo padalinys; greta jo išsiskleidė mūsų leitenanto Kliuko kariai. Puolančius rėmė Priešo prieštankinis pabūklas. Užnugaryje pozicijas užėmė leitenanto Vyšniausko minosvaidininkai ir du pabūklai.

Hitlerininkai nelaukė mūsų atakos. Trumpomis automatų serijomis, granatomis ir durtuvais mūsų kariai naikino priešą. Pirmasis į priešų apkasus įsiveržė komjaunimo organizatorius Atrevičius, po jo — žvalgai Kaziu-kaitis, Gendrenas, Berseniovas, jaunesniųjų seržantų Rivkino ir Bykino skyrių kotojai. Pirmosios priešų apkasų linijos buvo išvalytos. Mūsų žvalgų pasirodymas iš miško ir jų suduotas smūgis buvo toks staigus, kad pasprukti pavėjo tik keliems hitlerininkams.

Netikėtai padėtis pakito mūsų nenaudai. Iš gretimo miškelio į vieškelį pradėjo slinkti vokiečių šarvuočiai, šarvuoti sunkvežimiai ir ilgasnapijai "ferdinandai". Hitlerininkų artilerijos ir minosvaidžių baterijos, stovėjusios miškelyje, paleido į mus sviedinius ir minas, nuo kurių daugiausia nukentėjo leitenanto Kliuko ir jaunesniojo leitenanto Žarinovo kariai, veikusieji visai atviroje vietoje.

Hitlerininkų ugnies persvara vis didėjo. Vokiečių pėstininkai pradėjo kontrataką. Mūsų kulkosvaidžių ir automatų ugnis prispaudė juos prie žemės. Prasidėjo įnirtingas susišaudymas. Į vieškelį išriedėję šarvuočiai ėmė šaudyti į mūsų pusę. Jefreitorius Savickas užtaisė pabūklą, jaunesnysis seržantas Olšvangas nutaikė į pirmąjį vokiečių šarvuotį. Pakilo dūmai ir liepsna. Šarvuotis sustojo. Po kelių šūvių užsidegė ir antrasis šarvuotis. Kai viršila Benediktovas pamušė trečiąjį šarvuotį, likusieji apsisuko ir nudūmė atgal į mišką.

Diena jau buvo įpusėjusi, bet vokiečių spaudimas nesilpnėjo. Sunkvežimiais gaudami pastiprinimą, turėdami žymiai daugiau gyvosios jėgos ir ugnies priemonių, jie vėl ir vėl kontratakavo. Hitlerininkams nuostoliai buvo dideli, bet kas valandą retėjo ir mūsų karių eilės.

(Bus daugiau)

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą

Pardavimui turime didelį pasirinkimą
Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauju

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

213 KEELE ST.

Tel. LY. 8707

Montrealo žinios

Ekspertai Planuoja Pagerinti Važiutę

Pereitą savaitę Policijos Departamento oficialai, Viešųjų Darbų ir Miesto planavimo departamentų čia laikė ilgus pasitarimus su trimis transportacijos eksperta is, atvykusiais iš New Yorko, kaip pagerinti mieste sunkiai užsikimšusių važiutę. Žinoma su užrubežio ekspertais daugiausiai buvo tartasi dėl tolimes atėities plano — vyriausiai požeminio susisiekimo. Bet buvo apkalbėta ir tuojautiniai važiutės pagerinimo reikalai.

Kaip žinia, pereitą gegužio mėnesį miestas paskyrė du milijonus dolerių pagerinimui važiutės. Tuo tarpu vyriausiai programon įeina tokie dalykai, kaip tai: kaip galima išlyginti kai kuriose vietose skersgatvių kampus; nukirsti kur nereikalingus plačius šaligatvius; kai kuriose atsitikimuose praveisti trumpas gatveles, surišimui didžiųjų judėjimo gatvių.

Sveikatos Galva Vėl Pespėja

Šią vasarą Montrealo vandenys jau paskendo 45 asmenys. Kad išvengus tokių didelių nelaimių, miesto svei-

katos departamento direktorius, Dr. Adelard Groux vėl išnaujo pakartojo kai kuriuos perspėjimus, duotus anksčiau prisilaikymui atsargumo kuomet esi vandenyje, ypatingai su laiveliais.

Pirmiausia, jis sako, mokyk plaukti, jei iriesi su laiveliu — irkliniu ar motoriniu — giliam vandenyje; nestovėk laivelyje arba nesimainyk sėdynėmis; neprisišokink per daug žmonių; neplauk su laiveliu, jei didelis vėjas; jei laivelis apvirto, nebandyk plaukti į krantą, bet laikykis įsikibęs į laivelį, kol prisišauksi pagalbos ir t.t.

Miestas Susitarė su Life Insurance Kompanija

Per vienuoliką metų miestas bylinėjosi su Sun Life Assurance Company of Canada, dėl jos didžiojo pastato Dominion aikštėje, kokia jo vertės kaina turi būti nustatyta ir kiek kompanija miestui už tai turėtų mokėti taksų. Pereitą savaitę, tačiau, pranešė, kad miestas ir kompanija susitarė geruoju. Miesto apkainavimas daromas kas trys metai. Todėl šis pastatas, sulig susitarimo, apkainuotas sekanciai,

pradedant 1945 m. — \$10,800,000 ir baigiant 1953 m. — \$14,538,155.

Miestas pagal šį įkainavimą gaus apie 1 milijoną dolerių taksų.

Gal Išvengs Streiko

Didžiosios laivų statymo įmonės, Canadian Vickers Ltd., dalis darbininkų — apie 2,000, — kurie priklauso prie Canadian Catholic Syndicate unijos, pereitą savaitę vienbalsiai nubalsavo eiti į streiką. Unija reikalavo pakelti 25 c. į valandą algų. Dailikas atsidūrė arbitracinės komisijos rankose, kuri išnešė rekomendaciją, kad algos būtų pakeltos tik 7 c. į valandą.

Šiuos žodžius rašant, tačiau, vėl prasidėjo derybos tarp kompanijos ir unijos ir iš abiejų pusių pareikšta nuomonė, kad gal bus susitarta ir streiko išvengta.

Kita dalis darbininkų priklauso prie kitų penkių unijų, kurios afiliavusios prie AFL ir jos šiame reikalavime dalyvumo neima.

Shower Parės

Pereitą penktadienį, dviem būsimom nuotakom, Danutei Juraitytei ir Elenai Ivaškevičiūtei, atskirai jų draugių iniciatyva buvo surengta po priešvedybinių pokilį — shower parės. O diena prieš tai, tokia pat shower parė buvo surengta Alai Salalytei, jos sesutės Patsės Matusevičiūtės iniciatyva. Visose trijose parėse dalyvavo po gražų būrį moterų bei merginų.

Jų vestuvės įvyks netolimoj ateityj: Ivaškevičiūtės, rugp. 30 d.; o Juraitytės ir Salalytės, rugsėjo 6 d.

Lankėsi Marozai iš Floridos Buvusieji montrealiečiai, o dabar gyvena Jungtinėse Valstijose — Floridoj, Jonas ir Viktorė Marozai buvo atvažiavę svečiuose trims savaitėms. Buvo apsisotę pas jų pažįstamus P. ir B. Sarkius.

Susilaukė Dukters

Juozas ir Anelė Kaušylai susilaukė sveikos ir didelės dukrelės. Naujagimė jaučiasi gerai.

Turėjo Svečių

Pas Janę Petronytę buvo atsilankęs jos sužieduotinis iš Jungtinių Valstijų. Kartu su juo buvo atsilankęs ir motinos brolis.

KONFISKAVO BRITŲ TURŲ SHANGHAJUJE

HONG KONG. — Kinijos valdžia perėmė savo žinion britų pavandenines instaliacijas Shanghajuje, kurios esančios vertos \$11,200,000.

Kiniečiai atsimokėję britams, kurie atidavė amerikiečių kompanijai virš 40 orlaivių, kurie čia buvo laikę nacionalistų susmukimo Kinijoje.

Formanai paprastai yra samdytojų reikalų gynėjai, bet šis formanas pasirodė at-

Mirė

Rugpjūčio 13 d. mirė Victoras Šerkšnys, sulaukęs 70 metų amžiaus.

Serga

Jonas Petronis sunkiai susirgo pilvelio skaudėjimu, o Monika Rimkuvienė yra susižeidusi koją.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

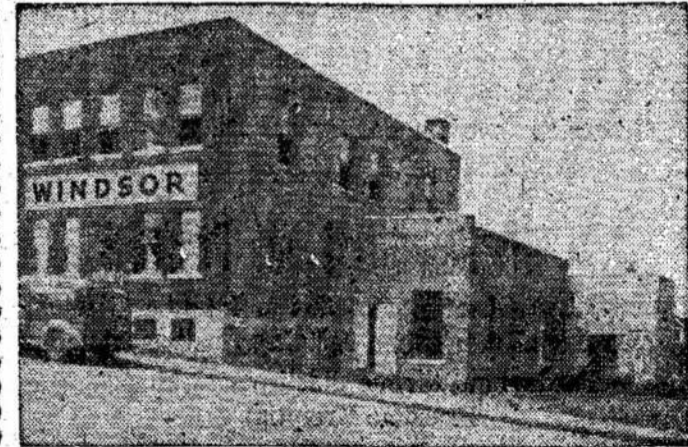
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Lajkau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, F. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučė-Hūnas, A. Majauskas

Kaukaze a dar senais carkais, 1903-6 n kartą esu apla kalnų kraštą j laikais, 1946 bar, 1951 m., a

Je per antr aš daugiausia piau į tas viet go mano jaun gausios dieno silankymą ma mino tarybir pasiekimai n ūkio, techniko getikos ir gan srityse.

Išvykstant kaza jau tas i mane susim lenkti kulturo pažangai, ka atlikti seniau gaišti visą sa užtenka - kelik lėktuvu arba dienu greit ju nekalbant kais ir nesapr nius patogum tėmis, kupe ir vagonais. Be tarpą yra įv permairų be kad ir pro va; rėdamas žmo; pamatai ir pas gis, Baltaru Minskas nuo Vilniaus, tači spūdzių, kiek ir naujovišku siminis pirm niūs metus, l tebebuvo gri daugelis gele daugelis tiltų statyta arb; tvarkyta. Kai tai kur teb žmonės gyv gyvuliai, kuri kupantai, kla natų išraustu ir naktj. Nor sugriautų sto tų tiltų ir rük krutėjo žmoni bet vis tiek si ti, kad jie p suspės ne tik valyti, bet k; vėsių taip gr pastatai, dau dornišknesni i; sugriautuosiu kas po karo b se ir tik pavi bei ten stirk šiandien gi griuvėsių išai dorniškas mi auga, vis ple dingi daugia; niški pastata ležinkelio st centre. Minsl lio stotis — j nikos šedevr maišasties, n nei prie bilik

Vel Kaukaze

VIENUOLIS - ŽUKAUSKAS

Kaukaze aš esu gyvenęs dar senais caro valdymo laikais, 1903-6 metais. Antrą kartą esu aplankęs saulės ir kalnų kraštą jau tarybiniais laikais, 1946 metais. O dabar, 1951 m., aplankiau jį vėl.

Jei per antrą apsilankymą aš daugiausia dėmesio kreipiau į tas vietas, kur prabėgo mano jaunystės kūrybingiausios dienos, tai per šį apsilankymą mane daugiau domina tarybinės santvarkos pasiekimai meno, kultūros, ūkio, technikos ir ypač energetikos ir gamtos pakeitimo srityse.

Išvykstant į tolimąjį Kaukazą jau tas faktas privertė mane susimąstyti ir nusielenkti kultūros bei technikos pažangai, kad šiai kelionei atlikti seniau reikėdavo sugaišti visą savaitę, o dabar užtenka keliolikos valandų lėktuvu arba dviejų - trijų dienų greituoju traukiniu, jau nekalbant apie anais laikais ir nesapnuotus dabartinius patogumus su plackartėmis, kupe ir miegamaisiais vagonais. Be to, per tą laiką tarpą yra įvykę tiek daug permainų bei pasikeitimų, kad ir pro vagono langą žiūrėdamas žmogus daug nauja pamatai ir pastebi. Netoli, regis, Baltarusijos sostinė Minskas nuo mūsų sostinės Vilniaus, tačiau kiek daug išspūdžių, kiek daug permainų ir naujoviškumų. Kad ir prisiminus pirmuosius pokarinius metus, kai kraštas dar tebebuvo griuvėsiuose, kai daugelis geležinkelio stočių, daugelis tiltų dar nebuvo atstatyta arba tinkamai sutvarkyta. Kaimų ir trobų reitai kur tebuvo matyti — žmonės gyveno žeminėse; gyvuliai, kurių neišsivarė okupantai, klaidžiojo po granatų išraustus laukus dieną ir naktį. Nors prie tų pačių sugriautų stočių, išsprogdintų tiltų ir rūkstančių žeminių krutėjų žmonių skruzdėlynai, bet vis tiek sunku buvo tikėti, kad jie per keletą metų suspės ne tik griuvėsius nuvalyti, bet kad ant tų griuvėsių taip greit išaugs nauji pastatai, daug puikesni, moderniškesni ir patogesni už sugriautuosius. Visas Minskas po karo buvo griuvėsiuose ir tik pavieniai namai šen bei ten stirksėjo apdaužyti. Šiandien gi ant tų buvusių griuvėsių išaugs naujas moderniškas miestas, ir vis dar auge, vis plečiasi. Ypač didingi daugiaaukščiai moderniški pastatai kyla apie geležinkelio stotį ir miesto centre. Minsko gi geležinkelio stotis — paskutinis technikos šedevras: niekur nei mašinsties, nei susigrūdimo, nei prie bilietų kasos spūs-

ties, kaip kad buvo dar visai neseniai po karo.

Prisikėlė iš griuvėsių Baltarusijos kolūkiai, ir žmonės, išlindę iš žeminių, jau gyvena patogiuose, raudonomis čerpėmis dengtuose namukuose. Prie namų 25-30 plotčio ir 100-200 metrų ilgio sklypeliai jau apsodinti vaisiniais medeliais; visur įvesta elektra, o į kai kuriuos ir vandentiekis. Labai sumaniai, atsižvelgiant į visus kasdieninio gyvenimo poreikius bei patogumus, parengtos ir sodyboms gyvenvietės — prie upių, upelių, ežerėlių, būdingų peizažų, kur daug gryo oro, žalumynų ir kuo toliau nuo pelkių bei drėgnesnių vietų. Gyvulininkystės fermos, pirtys, skalbyklos nukeltos nuo gyvenviečių toliau ar bent taip pastatytos, kad izoliuotųsi nuo gyvenamųjų namų. Didesnieji kolūkiai, o jų Baltarusijoje dauguma, kaip papasakojo man vienas bendrakeleivis, išsėdęs į mūsų vagoną Minske, turi po 2-3 lygiagretes gatves, o Tarybų Baltarusijos pietuose, kaip vėliau teko ir man pačiam pamatyti, kolūkių gyvenvietės pastatytos iš dviejų, trijų ar net iš keturių pusių kvadratais ir jau sudaro miestelio išpūdį. Žodžiu, jau priartėja man prie to, kad kaimas savo išvaizda niekuo nesiskirtų nuo miesto. Ypač gražiai suplanuotų gyvenviečių teko matyti karo nuniokotose vietose, kur grožis ir patogumas bei gamtos reljefas harmonizuojasi su naujojo stiliaus pastatais ir sudaro patį puikiausį išpūdį.

Stmbesni kolūkiai prie sraunesnių upių ir vandens rezervų stato ar bent projektuojama statyti hidrošiluminės elektrines, turi savo ligonines, teatrus, krautuves parduotuves, viešbučius, klubus, visuomenines valgyklas, svečių-turistų priėmimo namus, nekalbant jau apie mo-

derniškas mokyklas, pirtis, maudykles, vaikų darželius, senelių prieglaudas. Ir visa tai padaryta per pokarinį penkmetį! Tik aklas gali nesistebėti, kiek taikiu metu pasiekta, nugalėta ir nudirbta. Tai galėjo atsiekti tik tokia šalis, tokia valstybė, kuri kviečia viso pasaulio darbo žmones pasirašyti po Pasaulinės Taikos Tarybos kreipimusi dėl Taikos Pakto sudarymo tarp penkių didžiųjų valstybių.

Juo toliau į pietus, arčiau Kaukazo, juo ir gamtovaizdžiai įvairesni ir augmenija įvairesnė. Už Charkovo prasideda jau ir stepės, bet ne Gogolio laikų stepės, o kultūringos, traktorių ir kombainų apdirbamos stepės. Tai žemė, kuri nereikalauja trąšų, o tik žmonių rankų vadovaujamų mašinų darbo. Kombainų darbą man teko jau nekartą matyti, bet kaip tie kombainai nuima ir čia pat vietoje iškulia ir išgliaudžiam šimtus hektarų saulėgrąžom apsodintus stepių plotus, išvydau tik šioje kelionėje. Kadangi tie kombainai yra taip patobulinti, kad vienu kartu ir saulėžolių galvas nukapoja ir jas iškulaišgliaudo, ir standžius stiebus sutriuškina, tai tuo trejopu veiksmo procesu negali žmogus nesistebėti, atsigėrėti. Pasakojo mums tas pats Minske išsėdęs į mūsų vagoną kolūkietis, kad toji mašina esanti naujas vieno stepės traktorininko išradimas, o kito — patobulinimas.

Nepasibaigus neapribotų lygumų plotams, prasideda lengvai banguota Donbaso lyguma — juodo aukso, iškasamosios anglies piramidžių kraštas. Kai didelė kaitra ir sausra čia, apie šachtas, viskas skęsta mikroskopinėse juodose dulkėse ir pravažiavęs keletą stočių pamatai ir pats apdulkėjęs. O koks tirštasis čia traukinių, mašinų judėjimas, koks aukšto įtempimo elektros laidų tinklas — eilinis žmogus nieko nesuprasi ir nesuorientuosi, bet visur matai ir jauti sąmoningos rankos ir gilaus proto vadovybę.

Besistebėdamas beribių stepių platybėmis, už horizonto kyšančių fabričių dūmtraukių siluetais ir supiltos anglies piramidėmis ir nepamatai žmogus, kaip jau skrieji Azovo stepėmis ir per parūdavusias padūmavusias tolumas nebeatskiri, kur pasibaigia žemė ir kur prasideda jūra... Smėsteli horizonte vienas kitas kurganas, nusidriekia balkšvais skardžiais balta akacijų giraitė ir žiūri traukinys jau rieda pačiu Azovo jūros pakraščiu, o arti prie kranto supasi ant bangų žvejų laiveliai, tolumoje baltuoja burės ir rūksta už horizonto besislepiančio garlaivio dūmai. O jūra, mėlynoji jūra, žėri tik žėri savo viliojančiais toliais ir ta palaima, kuria ji nuteikia žmogų vos prie jos prisartinus.

Už Rostovo prie Dono prasideda kiti beribiai lygumų plotai — tai Kubanės stepės, o dar toliau Tereko stepės, kurios savo kviečių derliumi gali išmaitinti visą Europą. Kviečiai jau seniai nupiauti ir iškulti, sudoroti ir kiti javai bei šakniavaisiai, ir kur tik pažiūri, kiek tik siekia akys, visur rūksta tarška traktoriai, verčia į viršų naujus juodžemio klotus, akėja juos, maišo ir ruošia dirvą žiemkenčių sėjai.

Pavažiavus keletą stočių už Armaviro, kviečių ir saulėžolių, alyvos miesto, pietuose iškyla vos žiūrimas baltas debesėlis. Kas pirmą kartą keliauja Kubanės Tereko stepėmis, tas ir nesistebi tuo debesėliu.

— Elbrusas!.. Elbrusas! — subruzdą keleiviai ir kas gyvas puola prie lango, bėga

į aikštelę, žiūri, stebisi ir negali atsistebėti tuo mažučiu debesėliu, kuris, bėgant traukiniui į pietus, vis kyla aukščiau, didėja ir plečiasi, ryškėja jo konturai, pagaliau, už kokių 200-300 kilometrų iškyla ir jo du korpusai, ir jau paprasta akimi gali atskirti kalną-milžiną nuo baltojo debesio...

Prieš daug milijonų metų požeminė banga, iškėlusį padangėn Kaukazo kalnus, sududino ir Kubanės - Tereko stepes ir jos sudrebėjusios visu savo pietiniu pakraščiu, amžinai taip ir pasiliko banguotos, raukšlėtos, pasišiausios miškais ir išsikūlusios uolomis.

Bet tarybinis žmogus nepaliko amžinoje ramybėje ir šių vietų. Ten, kur anais laikais hraidžiojo taurai, stumbrai, laipiojo lokiai, gansėi laukinių ožkų ir elnių kaimėnės, kur puslaukinis kalnėnas gyveno vien iš medžioklės, ten dabar kilnoja savo ilgus snapus ekskavatoriai, rūksta cemento fabričių baltos smiltys ir dieną naktį dunda medžio apdirbimo įmonių mašinos. Tarybinis kalnėnas ir čia jau pridėjo savo ranką ir pažabojo buvusią laukinę gamtą...

(Bus daugiau)

TOKIJO. — Šiaurinė Korėja per radiją gailėstingai pranešė, kad amerikiniai lėktuvai, bombarduodami ir degindami jos sostinę Pjongyangą pereitą sekmadienį, nužudė daugiau kaip 1,000 civilių gyventojų.

Montrealo Lietuvių Gėlininkas
Marcel Aillard
Gėlės ir buketai visokiems reikalams
CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696
6420 Iberville St.

Parduodam Namus
PARPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame proferčių ekspertai
REED'S REAL ESTATE
4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS
Otto Ramanauskas
2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200. Valandos: kasdien nuo 8 iki 4 v. po piet, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Vakarnis: tikslai pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turin savo ligoninę, egzaminuotoju ir gydan įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays) Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

HOWARD FAST

Vertė A. Andrius

Paskutinė Riba

(Tęsa)

I kontora įėjo misis Mails su saldaus kepsnio dubeniu. Ji baiminosi dėl vyro, bet pamąčiusi, kokia ramybė viešpatuoja kambaryje, maioniai nusisūpysojo ir pasiūlė kepsnį abiem vadams. Jos nustebimui ir aiškiam apmaudui, jie atsiskakė.

— Nebuvo atsitikimo, kad kas nors iš jų atsisakytų nuo mano kepsnio, — tarė ji gailiu tonu.

— Tai šiaurės šajėnai, jie laukiniai, nežino jokios civilizacijos, — paaiškino Segeris.

— Jie atrodo gana alkani, — pastebėjo misis Mails.

— Klausyk, Liusi, — kreipėsi į ją jos vyras, — gali visko būti. Mums reikia pasikalbėti su šiais žmonėmis, ir aš jau pasiūčiau Edmond. O tu eik į kambarį ir ten lauk manęs.

— Kaip nori. Ar kepsnį palikti?

Mailsas pakrikai linkterėjo, ir Liusi, pastačiusi dubenį ant rašomojo stalo, išėjo. Jis išsime laikrodį — didelį sidabrinį svogūną — ir nekantriai žvilgčiojo į jį.

— Kurgi jis? — paklausė Mailsas Segerį.

Segeris gūžtelėjo pečiais ir vis teberūkė. Kambaryje buvo tvanku ir ankšta, nuo indėnų dvelkė arklių prakaitas, žalia oda, nuodėguliai.

Segeris atsistojo, priėjo prie lango ir plačiai jį atidarė. Mailsas ėmė nuo kepsnio gnaibyti gabaliukus. Galvą vis dar sopėjo — jis taip ir neišsimaudė šaltoje vonioje, kuria buvo pasiklojęs.

— Štai jie, — tarė Segeris.

Sunkiai alsuodamas, Trubladas įvedė Gerjerį. — Aš lankčiau jo į kaimą, — dusdamas prabilo jis. — Aš maniau...

Segeris sarkastiškai nusijuokė, o Mailsas tarė: — Ar galima jus paprašyti užrašinėti, Džoša?

Trubladas linkterėjo ir ėmėsi bloknoto bei pieštuko, iš visų jėgų stengdamasis susivaldyti. Gerjeris nusiėmė skrybėlę, išsluostė prakaitą iš jos vidaus, paskui nuo kaktos, linkterėjo abiem vadams ir tarškiai prakalbėjo šajėniškai. Jis atmetė visas ceremonijas ir stengėsi būti veiklus kaip baltieji žmonės.

— Paklausk, ko jiems reikia, — tarė Mailsas. — Jeigu maisto, pasakyk jiems, tegul grįžta į savo stovyklą, ir aš ten jiems pristatysiu papildomą kiekį.

— Ne maisto, — atsakė Gerjeris, — jie nori grįžti namo.

— Tai tegul grįžta. Niekas

jų nelaiko. Pasakyk jiems, kad jie gali eiti nors ir tuojau.

— Jie nori namo, ne į stovyklą, — paaiškino Gerjeris. — Jie nori į tėvynę, į Vajomingą.

— Tai negalima! — suriko Mailsas, delnu pokštelėjęs į stalą. — Apie tai negali būti nė kalbos. Pasakyk jiems, kad tai negalima. Ogi jie ir patys puikiai žino. Pasakyk jiems, kad nė vienas indėnas neturi teisės palikti Teritorijos be Vašingtono leidimo. Išaiškink jiems, kad Didysis Baltasis Tėvas neduoda tokio leidimo. Nuo dabar čia indėnų tėvynė, per amžių amžius. Jeigu jie nori ištisai dienas drybsoti savo tipi, jie gaus, ko yra nusipelnę. Išaiškink jiems tai. Niekur jie iš čia neišeis.

Gerjeris vertė, o Džoša Trubladas stropiai užrašinėjo bloknote. Segeris ramiai papsėjo pypkę. Kai metisas liovėsi kalbėjęs, vadai persisūvalgė. Atšipusio Peilio veide buvo matyti gilus sumišimas. Jis liūdnei palingavo iškaršusią galvą ir buvo besisukas prie durų. Mažasis Vilkas meiliai, bet kietai sulaukė senį už rankos.

Mažasis Vilkas ėmė kalbėti, ir metisas pradėjo versti jo žodžius iš pirmųjų lūpų. Vertimas iš šajėnų kalbos į anglų jam sunkiau vyko, ir jis kruopščiai rinko žodžius, šnairuodamas į Trublada ir jo bloknotą.

— Ligi kurio laiko mes privalome čia likti? — tvarydamasis pradėjo Mažasis Vilkas, nepakeldamas balso. — Tol, kol visi mirsim? Tu juokiesi iš mano žmonių, kad jie sėdi savo tipi, o ką jie, anot tavęs, turėtų daryti? Dirbti? Medžioklė — štai mūsų darbas. Mes visada taip gyvenom ir niekad nebadavom. Nes nuo neatmenamų laikų mes gyvenome savo krašte, pievų ir kalnų, ir pušų šilų krašte. Ten nebuvo ligų ir retai kas mirdavo. Nuo to laiko, kai mes čia, visi mes ligoniai, ir daug kas miršta. Mes badaujam, ir mes matom, jog iš mūsų vaikų liko vien kaulai ir oda. Argi tai jau toks nusikaltimas, jei žmogus nori grįžti į savo tėvynę? Tu negali leisti mums iš čia išeiti, tai leisk dviems trims iš mūsų nuvažiuoti į Vašingtoną ir papasakoti ten, kaip mes kenčiam. Arba pats pasiūsk ką nors į Vašingtoną ir gauk mums leidimą palikti šį kraštą, kol dar ne visi išmirėm.

Gerjeris persiėmė natūraliu senojo vado patosu. Paskutinius žodžius jis ištare plačiai išskėtęs rankas, ir

valandėlę ankštoje kontoroje įsiviešpatavo įtempta, jaudinanti tyla. Paskui burtai dingo, ir Gerjeris atidžiai ėmė žiūrėti savo skrybėlę, lėtai maigydamas ją tarp pirštų. Trubladas skaitė savo užrašus. Mailsas žiūrėjo į Segerį, kuris ramiai vis tebeapsėjo pypkę.

Mailsas pavydėjo Segeriui nepriklausomumo. Jis galėjo štai šitaip sėdėti ir stebėti iš šalies. O jam, Mailsui, ką daryti? Kaip priversti laukinius suprasti, kas tai yra valstybės politika? Jiems tai tik teisingumo, jų reikalavimų patenkinimo klausimas. Jie nenori suprasti, kad jų šiaurės tėvynėje jau išnaikino visus medžiojamus paukščius bei žvėris ir pristatė fermų bei rančų. Taip pat be naudos būtų mėginimas išaiškinti jiems svajonę, kurią jis kadaise puoselėjo, svajonę — įdiegti civilizaciją Darlingtono agentūroje. Bet trikdė Indėnų žinybą, aišku, negalima; jis pats privalo sutvarkyti šią istoriją arba kreiptis pagalbos į pulkininką Miznerį, Reno forto įgulos viršininką. Jis nusprendė išlošti laiko.

— Dabar aš negaliu klausyti Vašingtono, — pasakė jis atsargiai. — Gal būt, vėliau, o dabar negaliu. Pagyvenkite čia dar metus. Jeigu padėtis nepagerės, aš jums pažadu iškelti šį klausimą atitinkamose Vašingtono instancijose.

Mažasis Vilkas palingavo galvą: — O jeigu mes per metus visi išmirsim, tai ką mums tatau padės? Mes turim išeiti tuojau. Jeigu mes paklausysime tavęs — gal būt, jau nebebus kas eina į šiaurę.

— Tu girdėjai mano atsakymą, — atkakliai tarė Mailsas. Jo smilkiniai tvinkčiojo. Pro šutros užuolaidą abu vadai jam atrodė baurūs vaiduokliai. Jis slopino savyje neapykantą jiems, visai tvardėsi.

Bet visa tai pynėsi su mintimis apie šaltą vonią, kurios dėl jų neteko ir kuri buvo vienintelė priemonė palengvinti galvos skausmą, apie kaitrą ir dulkes, apie nedužytas pušines lentas, su lauk išlendančiomis vinimis, neseniai pastatytose lūšnose, apie maisto stoką, apie Darlingtono užkampį, apie jame pačiame verdančią vidaus kovą, apie pasibaurėjimą tuo reikalu, kuriam jis manė esąs pašauktas tarnauti.

— Pasakyk jiems, kad aš daugiau nieko negaliu pažadėti, — piktai drėbė jis Gerjeriui.

Abu vadai tylėdami išklaušė atsakymo. Jie linkterėjo ir iškilmingai paspaudė rankas visiems kambaryje esantiems. Rankos paspaudimas jiems buvo svetimas, ir jie tarsi stengėsi kaip galima tiksliau ir geriau atlikti vienintelę baltųjų apeigą, kurią jis iš-

moko. Mažoji Vilko veidas likosi sustingęs kaip kaukė, o paraudusiose Atšipusio Peilio akyse buvo senatviška širdgėla ir neviltis.

Mailsas lengvai atsikvėpė, kada abu vadai paliko kambarį; Segeris, išėjęs paskui juos į priebutį, žiūrėjo, kaip jie sėdo ant savo liesų arklių. Kiti raiteliai laukė jų, vis taip lengvai ir laisvai palinkę ant kaulinių žalių odos baldų lankelių. Paskui visas būrys apsisuko, ir indėnai nuėjo atgal — išsitiesę viena linija, kaip ir atėjo; arklių kanopos beveik be garso trypė galias dulkes, vėlek keldamos troškius į miltelius išdžiovinto molio kamuolius, ir vėlek atrodė, kad arkliai plaukia pikta lemiančiais, purpuriniais debesimis.

Mailsas pro duris iškišo galvą ir Segeriui, atidžiai dumiančiam pypkę, tarė: — Džonai, aš einu į šaltą vonią. Jūs prižiūrėsite?

Segeris linkterėjo.

— Kaip jūs manote, ar tai galas? — baimingai paklausė Mailsas.

Segeris neigiamai papurtė galvą. — Tik pradžia, — tyliai tarė jis.

—

Trys Pabėgėliai

Apie tris pabėgėlius agentas Mailsas sužinojo iš arapacho, vardu Džimis Lokys, jodinėjusio į šiaurę ieškoti medžiojamų paukščių ir žvėrių. Po indėnų vadų apsilankymo praėjo dvi trys savaitės, o lietaus vis nebuvo, ir kaitra neslūgo. Džimis gimė Oklahomoje, bet ir jis nebuvo matęs tokios vasaros. Niekad nebūdavo, kad žemė trupėtų į dulkes ir lįstų žmogui į gerklę, į nosį, į akis. Jis medžiojo apskritas dvi dienas ir per visą tą laiką nesutiko nieko gyvo, tik karštas ūkas sruveno ir virpėjo viršum žemės.

Alsinančios vidurdie nio šutros metų jis įlindo į geltoną žolę ir nuo saulės pasislėpė po savo arklio pilvą. Palietęs išdžiūvusį, pabalusį bizono kiaušą, jis skaudžiai nusidegino pirštą.

O kai jis vėl užsėdo ant arklio, balnas nurėžė kojas, kaip įkaitusi peilio geležtė.

— Dievas mato, aš greitai nudvėsiu nuo tos kaitros, — garsiai sustenėjo jis. Jis buvo krikščionis ir tiek mokėjo angliškai, jog indėnai vadino jį "tas, kuris pametė savo liežuvį".

Gal būt, kaitra buvo kaita, kad jis vos nepamišo, kai pamatė tris šajėnus, šuoliais jėjančius į šiaurę. Pirmiausia jis tarė sau, jog taip jie nuilsins savo arklius; antroje jo mintis buvo, kad tikrai ne veltui šajėnai taip pašėlusiai dumia į šiaurę, jog būtinai, anksčiau ar vėliau, nuilsins žirgus. Jis pasileido jų įkandin, o jie staigiai pasuko arklius ir taip ryžtingai pasižiūrėjo į jį, jog jis nusi-gando, kad tik jie neperšau-

tų jo anksčiau, negu jis sukubus nors vieną žodį ištarti. Tai buvo laukiniai, ne krikščionys — šiaurės šajėnai iš Atšipusio Peilio kaimo.

— Kur jūs? — riktelėjo jų kalba.

— Į šiaurę! — atsakė atsakymas. — Ten, iš kur esame atėję.

Jie vėl apgręžė arklius ir nurūko kaip bepročiai.

Grįždamas į rezervatą, jis pats vos neišėjo iš proto, galvodamas apie gaivius vėjus ir žalius medžius to krašto, į kurį jie nuėjo.

Agentas Mailsas smulkiai klausinėjo arapachą ir tuo pačiu laiku galvojo: "Kam jis man visa tai pasakoja? Kas man darbo, kad trejetas arba net visa dešimtis pabėgo velnias juos žino kur?"

Bet jis numatė, kad girdas apie tai per valandą aplėks visą agentūrą. Tokios naujienos nepaprastai greit plinta. O tokiu karštymėčiu pakanka kibirkšties, kad kiltų didelis gaisras.

— Tu tikras, kad jie iš Atšipusio Peilio padermės? — paklausė Mailsas.

Džimis Lokys linkterėjo. Jis pakėlė ranką ir ant pirštų suskaičiavo: vienas, du, trys.

— Ir jie jojo į šiaurę, tu tikras? — spyrėsi agentas Mailsas.

— Dievas mato, į šiaurę — ir jie lėkė kaip bepročiai.

— Kuo jie vardu?

Arapachas gūžtelėjo pečiais. — Šiaurės šajėnai.

Mailsas tik pusiau patikėjo arapachui. Jis gailėjosi, jog kontoroje nėra Segerio. Ne todėl, kad Segeris padėtų jam apsispręsti, bet Segeris, ramiai papsėdamas pypkę, atkakliai žiūrėtų į indėną. Mailsas jautė, kad indėnas greičiau pasakytų tiesą Segeriui negu jam.

— Jeigu tu nežinai, kuo jie vardu, iš kur žinai, kad tai šiaurės šajėnai?

Arapachas nieko neatsakė. Primerkęs akis, jis taip raiškiai pasižiūrėjo į Mailsą, kad tas pasijuto tiesiog kvailas.

Paskui atėjo Liusi su nepamainomo kepsnio dubeniu ir šalto limonado ašociu. Vieną ir kitą jis pastatė ant rašomojo stalo. Indėnas sudėjo rankas ir prašomai pažvelgė į Mailsą. Tas linkterėjo, ir indėnas ėmė sau į burną kimštį kepsnį.

— Skanu, Džimi Loky? — šypsodamasi paklausė tetulė Liusi.

Indėnas linkterėjo galvą ir valgė toliau.

Net nedirstelėjęs į limonadą, jis skubiai rijo kepsnį, kol ištuštino visą dubenį.

— O dabar išgerk limonadą, jis saldus ir šaltas, — tarė tetulė Liusi.

Džimis papurtė galvą ir ėmė trauktis prie durų. Mailsas tarė: — Tai viskas, gali eiti. — Kai arapachas išėjo, jis pastebėjo:

— Liusi, kodėl tu amžinai juos maitini?

— Juk jie to laukia.

— Jie nepie neprivalo li pripusti s vieną kartą, Aš visai stes šališkas ir te damas davin, — Na, ne kaltai pasak — Gerai, g keš linkterėj pieštuku ir l skritimus an čio popieriat žinai, kur da — Tur bū Mailsas u: ir išėjo iš na suko į arkli šleikštumo į drūgijimas; j drugiu, age bangų, plauk vairo. Pama: patogiai įsi paunksmėje, trauktą pak pajuto pavynio, nudegus tvermės. Kai tino, Segeri linkterėjo, t traukė.

Kol Mailsas Džimio Lokys geris dirbo, v suklaupęs į j taiga, kai M geris tyliai t daugiau, tre — Jeigu t baudžiami j posišalinti ir — Juk ko tas, — papri ris.

— Tai pas dar prieš sa Mailsas.

— Priklau galite pasak jiems išjoti.

— Tada ji lauti leidimo Mailsas. — F vato indėnai tėvynė.

— Aš tam nutraukčiau. mokyti, ka už dantų.

— Dabar Mailsas, — pritarčiau p dams. Pakin lius.

— Važiuos Mailsas nei ėmė pavydas

Tel.: Res.

927 M

— Jie neprivalo to laukti, jie neprivalo manyti, jog gali pripusti saldumynų kiekvieną kartą, kai čia ateina. Aš visai stengiuosi būti nešališkas ir teisingas, skirstydamas davini.

— Na, nepyk, Džonai, — kaltai pasakė tetulė Liusi.

— Gerai, gerai, — išsiblaškęs linkerėjo jis, žaisdamas pieštuku ir braizydamas apskritimus ant prieš jį gulincio popieriaus. — Ar tu nežinai, kur dabar Segeris?

— Tur būt, arklidėje.

Mailsas užsidėjo skrybėlę ir išėjo iš namų. Jis lėtai pasuko į arklidę. Vakarykštis šleikštumo priepuolis — tai išpėjimas; jeigu jis susirgs druginiu, agentūra, nešama bangų, plauks kaip laivas be varo. Pamatęs Segerį, kuris patogiajai įsitaisęs arklidės paunksmėje, susiuvinėjo nutrauktą pakinktų šikšną, jis pajuto pavydą dėl šito kresno, nudėgusio stipruolio ištermės. Kai Mailsas prisartiūno, Segeris pakėlė akis, linkerėjo, bet darbo nenutraukė.

Kol Mailsas pasakojo jam Džimio Lokio pranešimą, Segeris dirbo, visą savo dėmesį sukauptes į pakinktus. Ir tik taą, kai Mailsas baigė, Segeris tyliai tarė: — Trejetu daugiau, trejetu mažiau.

— Jeigu trejetas gali nebaudžiami pasišalinti, gali pasišalinti ir visa padermė.

— Juk kol kas tik trejetas, — papriestarašo Segeris.

— Tai pasklis po agentūrą dar prieš saulėlydį, — tarė Mailsas.

— Priklauso nuo jūsų. Jūs galite pasakyti, jog leidote jiems išjoti.

— Tada jie visi ims reikauti leidimo, — niūriai tarė Mailsas. — Kiekvienas rezervato indėnas norės grįžti į tėvynę.

— Aš tam arapachui galva nutraukčiau, Reikėjo jį pamokyti, kad laikytų liežuvį už dantų.

— Dabar vėlu, — pasakė Mailsas, — net jeigu aš ir pitarčiau panašioms metodams. Pakinkykite man arklus.

— Važiuosite į fortą?

Mailsas neatsakė. Jį vėl apėmė pavydas dėl to nerūpe-

tingumo, su kuriuo Segeris galėjo sėdėti dulkėse ir taisyti pakinktus. Štai kur skirtumas tarp eilinio darbininko ir vadovo.

Sėdėdamas puskarietėje ir valdydamas arklus, keliu bėgančius į Reno fortą, agentūros vedėjas patyrė mišrų baimės, abejojimo ir nuovargio jausmą. Mailsas apsiliko juodą durtinį ir užsidėjo juodą skrybėlę kafiliuką ir jau iš anksto žinojo, jog raitininkai, vilki savo lengvą, gražią uniformą, kaip visada tyčiosis iš jo. Jį pykino, jog Reno fortas, esąs taip arti Vašingtono, tartum nuolat primindavo, kad ir jis, ir kiti agentūros bendradarbiai jokia būdu nesugeba savo jėgomis susitvarkyti su indėnais. Ir tuo pat metu kiek kartų, ypatingai naktį, pabusdamas iš neramaus miego, jis su dėkingumu pagalvodavo, kad Jungtinių Amerikos Valstybių armija beveik pašonėje stovi.

Bet kaip suderinti taiką, atneštą ant durtvų ašmenų, su žodžiu to, kuris skelbė taiką žemėje, ir kurio tarnybai Mailsas kadaise save pašventė? Jeigu ateini pas ką nors su meilės kupina širdimi, durtvų reikia padėti. Duokite su meile, tarnaukite su meile, ir jus sutiks su meile, net pats blogiausias laukinis. Bet kam visa tai? Jis neturi tikro tikėjimo, netgi to negudraus tikėjimo, kuris Liusi verčia atnešti indėnams lėkštę su saldžiu kepsniu. Jis prisiminė, kaip kartą užtiko Segerį, kada tas negailestingai mušė šajėnų berniuką. Jis sulaukė pakeltą Segerio ranką ir susuko:

— Džonai, jeigu mes ateiname pas juos su sugniaužtais kumščiais ir neapykanta širdyje, ar jie atiduos mums savo meilę?

Segerio veido išraiška nepasikeitė, bet akyse sumirgėjo kažkas panašaus į panieką. — Agente Mailsai, — tarė jis, — šis berniukas vos nepervėrė manęs peiliu, tai jūs geriau pasitraukite ir leiskite man suvesti su juo sąskaitas. Jau jis pamils mane, kada supras, kas jo šeimininkas.

Šio įvykio prisiminimas jaudino Mailsą, bet drauge

ir sutvirtino jo pasiryžimą šį kartą parodyti kietumą. Artimo meilė ir kaitra nesuderinamos. Tegul indėnai paklusta įstatymo, o tada jis įrodys jiems, koks kilniaširdis jis gali būti besirūpindamas jų gerove. O dabar jam vėl galva braška, apykaklaitė ir krūtinė prakaitu permirko. Be to, dar dulkės, keliamos arklių kanopų, gulė ant jo juodo kostiumo.

Jis įvažiavo į fortą pro sienojų vartus, pravažiudamas pro sargybini, kuris išsitempė ir atidavė jam pagarbą. Mailsas nemokėjo atsakyti į pasveikinimą; visa, kas kariška, jį vargino. Jis sustabdė arklus ir valandėlę sėdėjo, sunkiai alsuodamas ir stengdamasis sulėtinti širdies plakimą. Paskui išlipo iš ekipažo ir kruopščiai nosine nušluostė veidą ir skrybėlę.

Reno fortas — stačiakampinis iš drėbtinių molio sienų, kurių viduryje stovėjo iš molio drėbtos kareivinės, — aplamai, niekuo nesiskyrė nuo kitų įtvirtinimų punktų, išmėtytų prerijose, pradedant Kanados siena šiaurėje, baigiant Rio Grande pietuose. Kareiviai mankštinosi, apsipildami prakaitu, valė arklus, o karininkai, negalvodami iš nuobodulio, leido begalines dienas ir naktis prie visto, skatikinio pokario arba maliarijos priepuolių. Moterų buvo maža, pramogų jokių; nebuvo net krautuvės, kur rinktusi nudrisę bizonų medžiotojai ir pramuštgalviai viski parduvinėtojai. Karai su indėnais pasibaigė, o gyvulių augintojų Indėnų Teritorijoje gyvena maža, tai nebuvo kas neramina karo vadovybės skundais dėl bandų vagių. Bandų vagys sudarytų nors šokią tokią pramogą; juos būtų galima sugaudyti, atvilkti į fortą, o paskui pasiklausti jų pasakojimų apie linčo teismus, netikras žymes, nu-

sivaraitas bandas, apie išsi- gelbėjimą paskutinę minutę.

Bet čia nebuvo nieko, išskyrus mėnesį atostogų ir išvykas į San-Lui. O mėnesiai slinko ilgi ir kaitrūs. Todėl kareiviai bambėjo ir mankštinosi, o jaunieji karininkai namo rašė laiškus ir su pavydu klausėsi veteranų pasakojimų apie būtają šlovę, apie padermės vadą Sėdintį Jautį, apie Kasterį ir Kruką, apie Šeridaną, apie tuos laikus, kada dar gyveno indėnai, kuriuos buvo galima užmušinėti, ir drąsius žmones, kurie mielai juos užmušinėjo.

Pulkininkas Mizneris priėmė Mailsą gana meiliai. Trynimasis tarp karo vadovybės ir agentūros administracijos tai sustiprėdavo, tai susilpnėdavo; o pastarąjį mėnesį viskas ėjo gana sklandžiai. Kvakerių, ir kaip žmonių, ir kaip sektos, pulkininkas nesuprato; bet, būdamas žmogus apsitrynęs, jis laikė savo pareiga rodyti žinomą pažiūrų platumą. Be to, jis buvo iš tų žmonių, kurie bevelija būti prašomi negu patys prašyti. Kariška uniforma buvo jo dievas, ir jeigu prašytojas kreipdavosi pagalbos į karišką uniformą, jis kreipdavosi į jį dievą. Ypatingai šiuo atveju, kada šitas prašytojas buvo toks žmogus kaip Mailsas, pulkininko manymu, ne visai tinkamas vykdyti jam pavestą uždavinį. Šis uždavinys kur kas labiau tiko kariš-

kiam negu saujelei kvakegelių.

Taigi jis sutiko Mailsą meiliai ir atlaidžiai, pasiteiravo apie jo sveikatą ir misis Mails sveikatą. Jis ne be pasitenkinimo agento veide pastebėjo aiškų būkštavimą.

Mizneris buvo augalotas, siauro veido žmogus, kuris didžiavosi savo laiba talija ir ryžtingai sučiaupta burna. Jis turėjo įprotį delnu braukti per uniforma aptemptą krūtinę ir pilvą, tarsi būtų troškęs įsitikinti, ar nepastorėjo per paskutines kelias valandas. Jam buvo malonu žinoti, kad jo akuratiškumas ir išsimankštymas žymiai skiriasi nuo prerijos karininkų apsileidimo, didžiūmoje gavusių pakėlimą karo metu ir niekad nemačiusių pilkų Uest Pointo karo akademijos sienų. Ir štai jis stovėjo prieš Mailsą, tiesus ir nesudrumstiamas, lyg termometras, paunksmėje rodas šešiasdešimt, o ne šimtą penkis.

— Na, ir kaitra, — sumišęs pasakė Mailsas, tarsi atsiprašydamas dėl savo apdulkėjusio kostiumo ir nuo prakaito šlapio veido. — Čia pas jus lyg ir vėsiu.

— Viskas priklauso nuo įpratimo, — nusijuokė Mizneris. — Pripranti ir prie prerijų — ar kaitra, ar šaltis, vis viena. Įkyri jums raudonodžiai?

(Bus daugiau)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierius

- Siuvam Pagal Mierą.
- Parduodam Gatavus.
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MIDway 9352

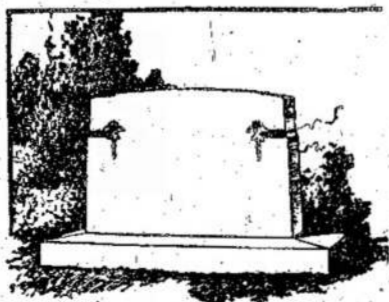
Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop
Skubus ir Geras
Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
— TO
ORDER
Reasonable

M. C. Delande

927 Main St.

Winnipeg

Elora Flower Shop

72 Lippincott St.

RA. 5459

630 Queen St. W.

PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4175

Yoho Valstybinis Parkas

"Yoho" indijoniškai reiškia "Tai puiku!" Ištikro, Yoho valstybinis parkas Britų Kolumbijoj pilnai užsitarnauja tą vardą. Jis randasi vakariniame Uolėtųjų Kalnų šlaite, turi virš 500 ketvirtinių mylių kalnų, ledų, miškų, ežerų, upių ir vandenpuolių. Jo kalnai kyla iki didelių aukščių. Kai kurie sniegu užkloti apskritus metus.

Pamatinis vieškelis per parką vadinasi "Kicking Horse Trail", dalis Trans-Canada plento. Šiuo keliu važiuojant galima labai lengvai pamatyti daugelį gamtos kūrinių. Vieškelis kerta "Great Divide" ties "Kicking Horse Pass" viršum, o kiek toliau į vakarus jis eina palei ežerą Wapta, kurs yra puiki vieta dėl žuvavimo. Iš čia prasideda "Tail trips" link ežerų O'Hara ir Sherbrooke. Cathedral Mountain šonais eina vieškelis suteikia galimybę matyti du didelius slėnius, Yoho ir Kicking Horse. Įvažiuojant į Yoho slėnį, vieškelis kerta Kicking Horse upę ir eina kalnų

Field ir Burgess papėde ligi Field miestelio.

Iš Fieldo vieškelis eina į vakarus pro Natural Bridge, uolų formaciją Kicking Horse upėj, kuri beveik kerta upę, o paskui sukasi į pietus upės slėniu. Paskiau jis pasisuka vėl į vakarus, prieš pat Chancellor Peak, apie 16 mylių nuo Fieldo, ir eina ligi parko sienos.

Gražiausiu parko tašku yra O'Hara ežeras, kurs savo grožiu lenktyniuojasi su Louise ežeru. Jo mėlynai žalsvas vanduo, atbėgęs nuo tipstančių gleicerių, atmuša kalnelius, kurie staigiai kyla nuo jo medžiais apaugusių krantų. Rytiniame šone yra Seven Sisters Falls, kuriuos sudaro iš Oesa ežero tekančios vanduo. O'Hara ežeras yra Kanados Alpių Klubo rendezvous.

Septynios mylios į šiaurvakarius nuo Fieldo, dideliame miške prie Burgess kalno, yra Emerald ežeras. Iš Emerald ežero vizitoriai gali joti ar pėsti eiti per Yoho Pass į Yoho slėnį.

Du vokiečiai (explorers) važinėja po Kanadą vokišku automobiliu "Tanus", fotografuodami įdomesnes vie-

tas. Jais yra ponas Vitelis Pantenburg su žmona. Vokiški automobiliai sakoma užkariauja britų rinkas.

Vienuolikos mylių kelionė iš Fieldo ligi Yoho slėnio yra įdomiausias dalykas, kokį parke galima rasti. Sugrįžti galima High-Line Trail, kurs pabudavotas President Range šonu, 1,500 pėdų virš slėnio dugno.

Vizitavimų sezonas Yoho valstybiniame Parke yra nuo gegužio 15 iki spalio 15. Nuo birželio iki rugsėjo galima apsisot bangalose prie Emerald, O'Hara, Wapta ežerų ir Yoho slėnyje. Visos tos vietos prieinamos vieškeliu ar "šunkeliu" iš Field miestelio. Būdamas Mount Stephen papėdėj Kicking Horse slėnyje, Field miestelis yra centras kelių ir "šunkelių" sistemos, kuriais galima pasiekti įdomiausias parko vietas.

Kurie vizituosite Britų Kolumbiją, nepraleiskit nepamatę Yoho Valstybinio Parko.

Žinios iš Škotijos

BELLSHILL. — Lietuvių Darbininkų Draugija liepos 13 dieną turėjo savo susirinkimą. Tarp kitų reikalų, buvo pakeltas klausimas apie Liaudies Balso 20 metų sukaktį, kaip geriau jį paremti finansiniais.

Draugas P. Naujalis įnešė, kad surengti traukimą tuo reikalu draugijos naudai arba kitam geram tikslui. J. M. Klastaitis pataisė, kad būtų Liaudies Balsui. Mūsų draugijos moterys, kad parodyti draugėms kanadietėms, jog jos taip pat žino, koks svarbus reikalas paremti darbininkų laikraštį Liaudies Balso, stoji į darbą. Šios draugės ir draugai stoji į darbą su dovanomis: A. Narkevičienė aukso žiedą, Račiukaitienė 10 šilingų, L. Sakalauskienė namų darbo staltiesę, Ona Dubickienė pančiakas ir ¼ svaro arbatos, S. Bartkuvienė pančiakas ir karoliūs, Naujalienė

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akis nervus, nuo kurių patina nervuotumas ir galvos skandėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Vištos ir Kiaušiniai

Sviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

ATVAŽIUOKIT SU VISA ŠEIMYNA!
ATSIVEŽKIT DRAUGUS IR KAIMYNUS!

Taikos Piknika

ir
JAUNIMO FESTIVALĄ UŽ TAIKĄ

DR. J. G. ENDICOTT
pasakys svarbią kalbą

EARL ROBINSON
padainuos liaudies dainas

Įdomi Programa!

Sportas — Žaidimai — Užkandžiai ir Šalti Gėrimai

Sekmadienį, Rugpiūčio 31

Camp Tarmola (Suomių) Woodbridge

Specialūs busai veš nuo 83 Christie St. nuo pietų. Galima nuvažiuoti paėmus Westono busą, o iš Westono — Woodbridge busu tiesiai ligi kempės.

Rengia Toronto Taikos Komitetas

4 svarus cukraus, M. Papi-
lauskienė 1 svarą cukraus ir
½ svaro arbatos, A. Anskai-
čiūtė 20 "Capstaksų",
Zdaniene setą sagučių (špil-
kų), V. Laukis 20 "Capstak-
su", "taju" ir ¼ svaro ar-
batos, J. Čiužas dvejus aulu-
kus ir keisą cigaretams, ir
ant pabaigos mūsų baliaus
gaspadinės paaukojo bandą
pyrago. Traukimas davė
Liaudies Balsui pinigais 4
svarus.

Aukomis parėmė sekan-
čiai: Mrs. Račiukaitienė 10
šil., P. Malakauskas 5 šil.,
M. Banavičius, J. M. Klastai-
tis, A. Sakalauskas, Adelė
Narkevičienė, A. Anskaičiū-
tė po 2 šilingus 6 penus; A.

Simanaitis, I. Kuprevičius,
Dereškevičius po 1 šilingą.
Viso aukų 1 svaras ir 6 ši-
lingai. Kartu 5 svarai ir 6
šilingai.

Dabar mūsų moterys sako,
kad būtina reikia sukelti
Liaudies Balsui bent 20 sva-
rų sterlingų aukų jo 20 metų
sukaktuvėms patinėti. Nagi,
žiūrėsime mes škotietės, kaip
pasirodys mūsų draugės ka-
nadietės tuom svarbiu reika-
lu.

Ona Balsevietė

Nuo L. B. Redakcijos: Iš-
eina, kad draugės škotietės
iššaukia kanadietes į drau-
giškas lenktynes. Tikimės,
kad kanadietės maloniai pri-
ims.

ELEKTRININKAI - KONTRAKTORIAI

Webber Electric Co.

Pravedam vielas dėl elektrinių pečių ir kitų įtaisų
Patarimai bei apskaičiavimai veitui

Turime Lietuvių Elektrininką

BRONIŲ VENSŲ, Gyvenantį

1098 Dundas St. W. - Toronto - Tel. OL. 1276

ATLANTIC CITY BEDDING

& UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto